

DARBININKAS

Vol. LXXXIX, Nr. 6 (28)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

Birželis - June, 2004

LIETUVA – EUROPOS SĄJUNGOS NARĖ

Sveikiname!

Europos Sąjungai priklausančios 15 valstybių š.m. gegužės 1 d. pergyveno didžiulę plėtrą, kai į ES buvo priimtos dešimt naujų valstybių: Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Čekų Respublika, Slovakija, Vengrija, Slovėnija (jos visos - buvusios Sovietų okupuotos valstybės) ir dar dvi Viduržemio jūros valstybės, tai Malta ir Kipras (tikrumoje tik graikų valdoma pietinė Kipro salos pusė).

Jau iš vakaro, t.y. penktadienį, balandžio 30 d. visoje Europoje milijonai žmonių šventė šią istorinę ES plėtrą – šaudė fejerverkus, skambino bažnyčių varpais, šoko ir linksminosi gatvėse... Pati kulminacija įvyko šeštadienį, gegužės 1 d. Airijos sostinėje Dubline pravesta ceremonija, kai 15-kos senųjų ES valstybių atstovai pakvietė naująsias dešimtį valstybių į Europos Sąjungą.

Airijos ministras pirmininkas Bertie Ahern, kuris šiuo metu yra ir Europos sąjungos prezidentas (keičiasi kas šeši mėnesiai) vadovavo vėliavų pakėlimo ceremonijai. Buvo grojamas ES himnas – tai Beethoveno "Odė Džiaugsmui". Sekė iškilmingas banketas. Savo oficialioje kalboje B. Ahern tarp kitko pasakė: "Žengiame į naują Europos istorijos epochą, kurią atsiekėme savo ryžtu ir ištverme".

Linksmybės vyko ir pačiose naujai priimtose valstybėse, kur kaip dalis ceremonijų buvo iškeltos ES vėliavos – mėlyname dugne apskritimu sudėliotos baltos žvaigždės.

Lenkijos prezidentas Alexandre Kwasniewski ceremonijų metu pasakė: "Šiandien mūsų svajonės išsipildė. Lenkija grįžta į savo šeimą Europoje".
(nukelta į 7 psl.)

Bruselyje pristatoma Lietuvos valstybės vėliava NATO iškilmių metu

NATO nuotr.

Įvykiai Lietuvoje

Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras antrą kartą Lietuvoje suorganizavo informacinę mugę "Darbas užsienyje – rinkis legalų". Joje buvo visapusiškai apžvelgti pasikeitimai darbo migracijos srityje Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare. Birželio 5 d. nuo 10 iki 15 val. Viešbučio Reval Hotel Lietuva Konferencijų centre visi Lietuvos piliečiai, besidomintys darbo užsienyje galimybėmis galėjo nemokamai ir asmeniškai konsultuotis su darbo migracijos srityje dirbančių organizacijų bei institucijų specialistais. Užsienio šalių ambasados pristatė legalaus darbo savo šalyse galimybes ir reikalavimus kandidatams. Su socialinėmis garantijomis dirbant užsienyje supažindino Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pareigūnai. Mokesčių inspekcijos specialistai paaiškino, kokie mokesčiai taikomi užsienyje uždirbtoms pajamoms ir konsultuos, kaip pildyti atitinkamas deklaracijos formas. Užsienio reikalų ministerijos pareigūnai suteikė informacijos apie konsulinę LR piliečiams teikiamą pagalbą. Lietuvos darbo biržos, EURES biurų atstovai, internetu prisijungę prie bendros Europos Sąjungos šalių darbo rinkos bazės, pademonstravo, kaip lietuviai darbo užsienyje gali ieškoti savarankiškai. Licencijas įdarbinti užsienyje turinčios firmos pristatė savo siūlomas paslaugas. Policijos pareigūnai konsultavo, kur kreiptis nukentėjus nuo asmenų, siūlančių nelegalų darbą užsienyje, arba dėl dingusiųjų užsienyje ir dėl kitų su migracija susijusių nusikaltimų. Renginio tikslas – pasisakyti prieš nelegalų darbą ir parodyti Lietuvos gyventojams legalias galimybes dirbti, stažuotis bei studijuoti užsienyje.

Elta

Vilniaus savivaldybėje apsilankę Italijos bendrovės "Eco&Park" atstovai pasiūlė Vilniuje įrengti keturis modernius šiukšlių surinkimo punktus. Italai pasiūlė šiukšlių konteinerius pastatyti po žeme specialiai įrengtose duobėse. Gatvėse būtų matyti tik šiukšliadėžės, pro kurias šiukšlės patektų į konteinerius. Ne viename Europos didmiestyje jau įrengtos panašios sistemos. Moderni itališka šiukšlių surinkimo sistema bus įrengta dar šiemet.

BNS

Lietuvoje tampa vis labiau populiari rūpintis savo grožiu – tai rodo augančios šiam tikslui išleidžiamų pinigų sumos. Statistikos departamento duomenimis, praėjusiais metais pirtys, saunos, soliariumai, masažo kabinetai ir sveikatingumo centrai gavo 8,173 mln. litų pajamų – 25% daugiau, palyginti su 2002 metais. Tuo tarpu kirpyklų ir kitų grožio salonų pajamos neaugo taip sparčiai – pernai jos ūgtelėjo 12% iki 57,118 mln. litų. Sportinė veikla užsiimančios įstaigos gavo 10,8% daugiau pajamų negu užpernai – iš viso 38,169 mln. litų. Iš viso išvardintose Lietuvos įstaigose pernai išleista 103,46 mln. litų.

Elta

Londone apgultis prie Lietuvos ambasados – jos vienu mostu įveikti neįmanoma. Nuo ankstyvo ryto rikiuojasi 80-90 trokštančių kuo greičiau įsigyti Lietuvos piliečių pasą. Lietuvai tapus ES nare, Didžiosios Britanijos vyriausybė suteikė visiems šalyje dirbantiems lietuviams savotišką amnestiją – nuo šiol jie visi gali tą patį darbą dirbti legaliai.

Elta

Vilniaus geležinkelio stotyje pradėjo veikti nauja moderni informacinė sistema. UAB "Firma", keturis mėnesius darniai bendradarbiaudama su AB "Lietuvos geležinkelis", keleivių patogumui sumontavo 53 švieslentes, kurių pagrindas – skystųjų kristalų technologija. Tokios švieslentės teikia

informaciją Suomijos, Švedijos, Belgijos ir kitų šalių miestuose, taip pat tarptautiniame Vilniaus oro uoste. Kompiuterizuota naujoji sistema informuos apie atvykstančius, išvykstančius ir vėluojančius traukinius, eismo sutrikimus. Išplėtotos įgarsinimo sistemos padarinys – tieks visuose peronuose, tiek požeminėje perėjoje puikiai skambantis garsas. Užsieniečių teigimu, Vilniaus geležinkelio stotis nenusileidžia užsienio stotims. Ji, nors nedidelė, gali didžiulius puikiu interjeru, modernia keleivių informavimo sistema. Nesenai sumontuotos modernios nešulių saugyklos.

Elta

Pradėjo veiklą nauja svetainė www.valstibe.com Čia gaunama išsami informacija apie visas Lietuvos valstybines institucijas, joms pavaldžias įstaigas, apskričių administracijas, miestų ir rajonų savivaldybes, visuomenines ir kitas su valstybine vidaus bei užsienio veikla susijusias organizacijas.

www.Omni.lt

Atvirų durų diena įvyko Kretingos vienuolyne gegužės 15 d. Vienuolyno gvardijono br. Juozapo M. Žukausko teigimu, per kelias valandas vienuolyną aplankė iki pusšimčio žmonių. Taip pat sulaukta ir žiniasklaidos dėmesio. *Bernardinai.lt*

A. Balbieriaus nuotr.

Prisidėkime prie Europos dvasinės plėtros

Baltijos šalių Vyskupų Konferencijų pareiškimas
(sutrumpintas)

Mes, Lietuvos, Latvijos ir Estijos katalikų vyskupai, susirinkę į penktąją Baltijos šalių Vyskupų Konferencijų susitikimą Taline, džiaugiamės galėdami šiuo pareiškimu kreiptis į mūsų trijų šalių kunigus, vienuolius bei vienuoles ir pasauliečius.

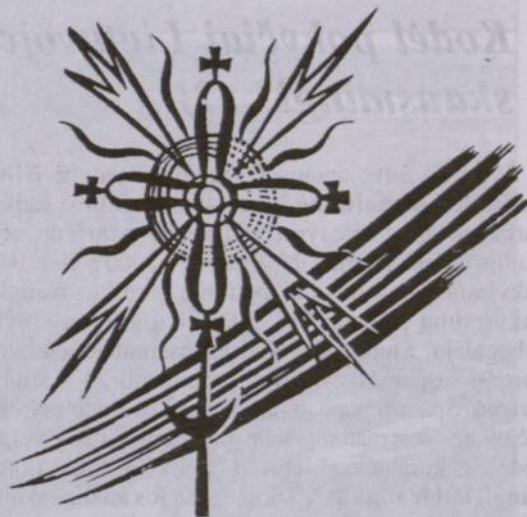
Trys Baltijos šalys – Estija, Latvija ir Lietuva – drauge su kitomis septyniomis šalimis tapo visateisėmis Europos Sąjungos narėmis, grįždamos į tą tautų šeimą, kuriai jos visuomet priklausė ir nuo kurios daugelį metų buvo jėga atskirtos.

Mes, Katalikų Bažnyčios šiose trijose šalyse vyskupai, šiuo lemiamu mūsų mylimų kraštų istorijos momentu visapusiškai dalijamės su bendrapiliečiais pasididžiavimu ir džiaugsmu. Suvokdami praeities sunkmečius ir daugybę kentėjimų, pasitikėdami ir drąsiai žvelgiame į ateities galimybes bei iššūkius.

Kaip Katalikų Bažnyčios vyskupai prisimename tą pamatinį vaidmenį, kurį krikščioniškasis tikėjimas atliko mūsų žemyno istorijoje apskritai ir, atskirai imant, Lietuvoje, Latvijoje bei Estijoje. Evangelijos žodžių įkvėptas tikėjimo grūdą (plg. Mk 4, 30–32) buvo pasėtas į Europos dirvą; jis giliai įleido šaknis, išaugo į didžiulį medį, išskleisdamas šakas ir aprėpdamas daugelį tautų, suteikdamas joms bendrą tapatybę ir nešdamas gausių vaisių. Būdami europiečiai, mes visuomet norime esmingai įsisąmoninti praeities dvasinį bei kultūrinį paveldą ir dar kartą patvirtiname, imdami giliai širdin didžio europiečio popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius, jog „visuomenei, užmirštančiai savo praeitį, gresia pavojus nesugebėti doris su dabartimi ir – dar blogiau – tapti ateities auka“ (kalba pasakyta Roberto Shumanno fondo organizuoto seminaro dalyviams 2003 m. lapkričio 7 d.).

Drauge su Šventuoju Tėvu mes esame tvirčiausiai įsitikinę, kad Europa tapo kontinentu istorinio, dvasinio ir kultūrinio pagrindo dėka, „dėka krikščionybės, sugebėjusios integruoti tautas ir kultūras, vienijančios jėgos“ (popiežius Jonas Paulius II, 2003 m. rugpj. 17 d. per Viešpaties angelo maldą).

Trys mūsų Baltijos šalys yra gyvi kultūrinių turtų centrai, turintys turtingą paveldą, kuriuo tikrai gali prisidėti prie žmogiškosios ir dvasinės „naujosios“ Europos plėtros. Mūsų tautos, skausmingai patyrusios gyvenimą be laisvės ateistinėje visuomenėje, gali paliudyti tikėjimo ir religinių vertybių svarbą saugant žmogiškąjį orumą ir

visapusiškai ugdant žmogaus asmenybę.

Trys mūsų Baltijos šalys vėl atgavo Nepriklausomybę, sumokėdamos už tai didelę kainą, todėl jos labai vertina laisvės ir teisingumo vertybes, galinčias atverti gilesnį atsakomybės visų piliečių labai suvokimą.

Trys mūsų Baltijos šalys turi bendrą paveldą tų vertybių, kurias mes, Bažnyčių vadovai, nuolat skelbiame, giname ir siekiame garantuoti būsimosioms europiečių kartoms. Šios vertybės – tai žmogaus orumas; žmogaus gyvenimo – nuo prasidėjimo iki natūralios mirties – neliečiamas šventumas; kartinė svarba, tenkanti santuoka pagrįstam šeimos gyvenimui; solidarumas su vargšais, subsidarumo principas, įstatymo viršenybė, laisvės ir demo-kratijos ugdymas.

Galiausiai iškilmingų pamaldų Talino Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedroje metu mes, būdami mums patikėtos kaimenės ganytojai, įsipareigojame skelbti bei švęsti Vilties Evangeliją ir tarnauti jai. Su pasitikėjimu, kylančiu iš tikėjimo prisikėlusiu Viešpačiu, dalydamiesi rūpesčiu dėl visos Bažnyčios su Šventuoju Tėvu, mes drauge su juo tvirtiname ir kartojame: „Trečiojo tūkstantmečio pradžios Europa, 'Atsigręžk į save! Būk savimi! Atrask savo ištakas! Atgaivink savo šaknis!'“ (Apaštališkasis paraginimas „Ecclesia in Europa“, 120).

Talinas, 2004 m. balandžio 29 d.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos vardu
Kardinolas Audrys, Juozas BAČKIS,
Vilniaus arkivyskupijos metropolitas
Latvijos Vyskupų Konferencijos vardu
kardinolas Janis PUJATS,

Rygos arkivyskupas metropolitas
Estijos apaštališkosios administratūros vardu
arkivyskupas Peter Stephan ZURBRIGGEN,
apaštališkasis administratorius
“ad nutum Sanctae Sed”

Kodėl pokyčiai Lietuvoje skausmingi? (2)

Šviesioji kovojančios Lietuvos asmenybė **Nijolė Gaškaitė-Žemaitienė** – rezistentė, Sibiro kalinė, partizanų laikotarpio tyrinėtoja, kelių knygų ir daugelio studijų autorė, istorikė ir romanistė – 2000 metais buvo pakviesta į Los Angeles politinių studijų savaitgalį. Pakvietimą priėmė, bet dėl sunkios ligos atvykti nebegalėjo. Studijų dalyviai jai pasiuntė sveikinimo kortelę su parašais, studijų organizatoriai – studijų išvadas. Spausdiname jos atsakymą Los Angeles fronto bičiuliams, kur matoma, kaip jos svarbi mintis išvelgia, kodėl atsikuriančios Lietuvos **“pokyčiai tokie skausmingi, lėti ir sunkūs”**. Tikime, kad jos analizė skaitytojams padės suprasti, kodėl ir šių dienų pokyčiai Lietuvoje yra skausmingi ir sunkūs.

Redakcija

* * *

2003.03.03

Mielas p. Juozai

Esu labai sujaudinta Jūsų laiškelio ir be galo dėkinga Lietuvii Fronto bičiuliams už linkėjimus ir mano bėdų atjautimą. Kortelė su parašais tų, kuriuos pažįstu ar tik esu girdėjusi kaip tolimą sapną tomis dienomis, kai dar buvome atskirti geležinės uždangos, – man gražiausia dovana.

O dabar pirmiausia noriu pasveikinti Jus ir Jūsų artimuosius su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečiu. Nors sunkiai, bet laikas eina ir pamažu padangė skaidrėja. Esame laimingi, kad sulaukėme šito laiko, kad patyrėme tokį dvasinį pakilimą ir išsivadavimo džiaugsmą.

Labai įdomios studijų savaitės svarstybų temos, svarios išvados. Galiu pridurti savo nuomonę, nes ne kartą stebėjausi, jog keičiant Lietuvos politinę, ekonominę, socialinę sistemą, valdžioje liko tie patys žmonės. Tokio atvejo, turbūt, istorija nežino. Gal todėl tie pokyčiai tokie skausmingi, lėti ir sunkūs. Išvelgčiau keletą šio keisto dalyko priežasčių.

1. Galintys politiniams procesams daryti įtaką žmonės bijojo aštrios konfrontacijos visuomenėje, norėjo revoliucijos “be kraujo”. Atrodo, kad ši baimė buvo perdėta, ypač po 1991 m. rugpjūčio pučo. Tuo metu kolaborantai buvo pasimetę, sutrikę ir vargu ar būtų koki nepasitenkinimo ženklą parodę, apribojus jų įtaką valstybei. Bet buvo norėta likti atlaidžiais moralistais. Avansu dovanotos ne tik nuodėmės ir kaltės, bet ir geriausi valdžios postai bei įtakos sferos. Momentas buvo praleistas, komunistai labai greitai atkuto (atrodo, buvo gerokai nustebe dėl tokio mielaširdingumo, kurio gavo daugiau nei tikėjosi), pradėjo toliau varyti savo juodą darbą. Aišku tuo metu sunku buvo pajusti, kur yra toji riba, iki kurios galima spūstelėti, nerizikuojant tuo, kas jau pasiekta. Čia ir Misiukonio atvejis: jam ordinas

įteikiamas už tai, kad dešimt tūkstančių ginkluotų milicininkų nesukilo prieš Lietuvą. Bet gal negalėjo sukilti, gal Kremlius nedavė tokios komandos, negalėjo tuo metu duoti? Ar čia Misiukonio nuopelnas? Panašiu naivumu dvelkia ir tuo metu Vagnoriaus bei Vaišvilos iniciatyva priimtas Vyriausybės sprendimas suteikti kagėbistams visas socialines garantijas, kaip padėką už tai, kad jie nesipriešino ginklų, ir pasitraukė iš KGB rūmų. Bet ar jie tada būtų galėję priešintis? Labai juokingai atrodo, kai po to dvejus metus KGB rūmuose keli čekistai dirbo apskaičiuodami pensijas, išeitines pašalpas ir šiaip sėdėdami, stebėdami, laukdami, kol galų gale raišas politikalinys B. Radžius nebesikentęs su lazda juos išvijo, nebeleido eiti į kabinetą ir tuo jų misiją baigėsi. (Žinoma, per tą laiką jie gerokai “pasitvarkė” savo pensininkų bylas, kad jose neliktų kompromituojančių dalykų).

2. Buvo tikėta, kad visi “blogiečiai” pasikeis, kad visos blogosios savybės sunyks kartu su sovietine sistema. Aš irgi taip naiviai maniau ir buvau apstulbinta stotyje pamačiusi, kaip be eilės braunasi visus stumdymas solidus dėdė. Maniau, kad kai tapome laisvi, savaime nebebūsime chamai ir storžieviai.

3. Trūko galinčių užimti atsakingus postus žmonių. Rezistentai daugeliu atvejų negalėjo tų postų užimti dėl amžiaus, išsilavinimo ir vadovavimo patirties stokos. Be to, Sąjūdžio laikais matydami tarp aktyvistų daug kolaborantų, laikėsi rezervuotai, todėl ne iš karto įsitraukė į Sąjūdžio aktyvistų gretas, o vėliau to jau nebuvo įmanoma padaryti – vietos buvo užimtose. Juk net balotiruojantis į Atkuriamąjį Seimą buvo abejota, ar verta eiti, į tuo metu dar sovietinį parlamentą. Čia yra atskira problema – disidentizmas Lietuvoje. Ne visiems buvo priimtina veikti sovietinių įstatymų ribose, tobulinti tą sistemą, siekti jos demokratėjimo. Dauguma rezistentų siekė visai panaikinti sistemą. Manau, čia panaši problema, kaip ir išeivijoje, kai svarstyta – bendrauti su sovietine Lietuva ar ne.

Gi realistai, siekę asmeninių (ar Rusijai naudingų) tikslų, greitai pajuto šią kadru spragą ir iškėlė “specialistų” vaidmenį. Moralė ir patriotizmas buvo atmetami kaip nemadingi dalykai. Net jei ir buvo dorų, sugebančių užimti postus žmonių, niekas jų neieškojo. Neieško, nerengia ateiviai nė dabar. Ministrų kabinetai buvo formuojami per naktį, kandidatūros parenkamos ar atmetamos per valandą. Kur bet kurios partijos šešėlinis kabinetas? Vadovaujamasi principu: kai ateisime į valdžią, susodinsime į postus draugus.

4. Šalinant sovietų sistemą, nebuvo įstatymų leidybos strategijos. Dar ir dabar nėra sąrašo ir plano, kokie įstatymai svarbiausi, būtini valstybės gyvavimui. Buvo užkaišiojamos sovietinių įstatymų spragos arba atskiri deputatai be jokios sistemos savo supratimu bei iniciatyva pateikdavo koki pasiūlymą (iš savo praeitos profesinės patirties ar net sąmoningai siekdami kokių nors tikslų). Juk nenormalu, kad Baudžiamojo kodekso projektui parengti prireikė dešimties metų, kad jame nėra straipsnių, vertinančių veiklas, būdingas persitvarkančioje į rinkos ekonomiką bei demokratiją valstybėje. Prieš pora

metų viena šio projekto rengėjų klausė: kas yra kolaboravimas? Sovietiniai teisininkai pirmą kartą susidūrė su šiuo terminu. O juk iš pat pradžių reikėjo juridinio pagrindo, reikėjo viso paketo įstatymų (kai kurie buvo priimti po kelių metų – nustatantys, kad vyko partizaninis karas, išplečiantys genocido sąvoką ir pan.). Buvo priimta moralinė deklaracija, kviečianti buvusius agentus nebendradarbiauti, bet visai nebuvo sukurta mechanizmo, kaip ją įvykdyti. Todėl tuo metu (1991-1992 m.) būta kurioziškų atvejų, kai norintys prisipažinti agentai “išpažinti” atlikdavo gatvėje atsitiktiniams asmenims. Vienas Komisijos KGB veiklai tirti narys, neturėdamas laiko, pavedė pasišnekėti su agentu buvusį politinį kalinį, kuris nusivedė agentą į bažnyčią ir ten išklausė apie tai, kad jis nieko blogo nedarė.

Buvau tada labai arti priiminėjamų liustracijos įstatymų, mačiau, kad jie bus neveiksnūs (tokie ir dabar priimtieji), sukels įtampą ir leis KGB toliau manipuluoti žmonėmis. Juk įrodymus apie Prunskienę ir Čepaitį pateikė patys KGB agentai ir darbuotojai, o vos pradėjus Komisijai judinti Minkevičių ir Beriozovą, žlugo visi liustracijos įstatymai ir net pats Atkuriamasis Seimas. Įrodyti teisme bendradarbiavimo faktą su turimais dokumentais neįmanoma. Manau, kad 1991-1992 m. vykusio kova dėl KGB archyvų valdymo buvo ne todėl, kad norėta ką tai sunaikinti, dėl labiau dėl to, kad norėta pasitikrinti, kiek ir kokių dokumentų per skubėjimą besitraukdami kagėbistai paliko archyve. Sužinoję, kad mažai, jie liko ramūs. Tikėtis iš jų moralės beprasmiška, o baimės jie nejaučia dėl silpnų Lietuvos saugumo tarnybų. Gi Rusija tikrai negaili paskatų už paslaugas – ne tik materialinių, bet ir sukuriant įvaizdį, kopiant politinės karjeros laiptais ir t.t.

Pasiuguoti galima nebent tuo, kad ir kitos šalys nieko geresnio nesugalvojo.

Dėl amnestijos. Vistik manau, kad tiems, kuriuos slegia žudynės, ji neturėtų būti a priori. Taip, bausmėmis teisingumo neįmanoma įvykdyti. Tačiau tam tikroms kolaboravusiųjų kategorijoms taikytiau pilietinius apribojimus (užimti pareigas, balotiruotis, o gal net balsuoti). Tai būtų galima realizuoti įstatymais, o ne per teisimą. Teismai pasmerkti pralaimėjimui. Juokingai atrodo prokuroro samprotavimai, kad BK karo nusikaltimus reglamentuojantys straipsniai taikytini tik civiliams, o partizanai buvo ginkluoti, tai šių straipsnių nėra ginami. Ir tai, kad jie nebuvo laikomi karo belaisviais, kad juos teisė pagal kitos valstybės absurdišką “kontrevoliucinį” 58-tą straipsnį, kad žudė negalinčius pasipriešinti – miegančius, apnuodytus, šimtus kartų gausesnėmis pajėgomis – nėra karo nusikaltimas. Niekas nesistengia tokių BK straipsnių sukurti ir įteisinti. Ir kas gi čia rodys iniciatyvą, jei maždaug trečdalis visų teisininkų sovietmečiu vienokia ar kitokia forma bendradarbiavo su KGB (tai duomenys iš archyvo).

Taigi, faktiškai nieko neįmanoma patraukti baudžiamojon atsakomybėn. Tačiau absoliuti dauguma (ir aš taip pat) žmonių visai nenori, kad kolaborantai būtų nubausti. Bet jie būtinai turi būti įvardinti ir

Kuršių Nerijoje

V. Kapočiaus nuotr.

pasmerkti. Dabartinis ką tik priimtas įstatymas neleis net istorikams jų vardų minėti, nes, gink Dieve, gal kuris bus prisipažinęs, tuomet istorikui grės baudžiamoji atsakomybė už jo pagarsinimą!

Mane piktina fariziejiški p. A. Sakalo išvedžiojimai, kad reikia viską pamiršti ir atleisti, bes tai skaudins kolaborantų vaikus. Bet kaip tada visuomenė pajus niekšybės pasekmes, jei išdavystė neuždės jokios moralinės naštos ją įvykdžiusiems? Gal kaip tik mintis apie vaikus ir sulaikys ką nors nuo tolesnio juodo darbo? Užvis baisiausia, kad dabar Lietuvoje aktyviai veikia jau kita karta. Tūli KGB patikimo asmens ir kadrinio čekisto sūnūs vadovauja Valstiečių ir Naujosios sąjungos partijoms, tęsia tėvų darbus ir jokio liustracijos įstatymo jiems jau nepritaikys.

Liūdna, kad savieji nepadarė to, ką galėjo, turėdami Seime daugumą. Bet konservatoriai kūrė partiją be jokios žmonių atrankos, tas pat ir KDP. Partijas drasko asmeninės ambicijos, energija eikvojama tarpusavio kovoms, o ne valstybės kūrimui. Visa tai – sovietinio mentaliteto liekanos. Ir todėl labai palaikau Jūsų baigiamąją mintį: svarbiausia yra moralė. Kur nėra tvirto dorovinio pagrindo, ten sunyksta ir patriotizmas ir kūryba. Gaila tik, kad mokyklose, universitetuose (kur sėkmingai ir agresyviai rėkauja KGB agentai), kariuomenėje apie moralę galvojama mažiausia.

Būtų malonu, jei Dievulis man padovanotų vasarą, pasimatyti su Jumis. Siunčiu Jums paskutinę savo knygą – visai kitokio žanro. Rašiau ją su dideliu džiaugsmu porą mėnesių, norėjau, kad ji būtų šviesi viltinga, jaunimo skaitoma. Kiek tai pavyko, ne man spręsti.

Geriausi linkėjimai Jūsų žmonai ir artimiesiems.

Nuoširdžiai Jūsų –

Nijolė Žemaitienė

Mirusieji

Dailininkas KAZIMIERAS ŽOROMSKIS

1913-2004

Kazimieras Žoromskis, dailininkas, tapytojas, mirė š.m. balandžio 14 d. Vilniuje. Tai skaudi netektis lietuvių dailės pasauliui, nes velionis buvo iškilus menininkas, žinomas daugelyje Europos valstybių ir JAV.

Velionis buvo gimęs 1913 m. kovo 4 d. Zacišiaus vsd., Naujamiesčio vlč. Panevėžio apskr. 1936 m. baigė Panevėžio gimnaziją. Nuo 1938 m. mokėsi Kauno meno mokykloje, 1942 baigė Vilniaus meno akademiją. Išvykęs į Austriją, 1945 m. baigė Vienos meno akademiją. 1945-46 studijavo freskos kursą Romos karališkojoje akademijoje. Gyveno Ispanijoje, vėliau – Kolumbijoje, kur 1950-51 m. dėstė Bogotos Pontificia Javerlana univ. 1951 per-sikėlė į JAV. Pradžioje gyveno Chicagoje, 1956 – 1986 m. – New Yorke. Čia dėstė įvairiose mokyklose, taip pat Catan-Rose meno institute, Pace universitete ir kt.

Daug vasarų yra praleidęs pranciškonų vienuolyno vasarnamyje – Guest-House Kennebunkport, ME. Čia jis gaudavo didžiausią kambarį, kad galėtų atostogų metu patogiai kurti, tapyti. Yra padovanojęs nemažai savo paveikslų pranciškonų vienuolynams ir Galdiko galerijai.

Dailininko paveikslų yra dvylikoje Europos ir Amerikos muziejų, tarp jų: *Butler Institute of America* (OH); *Slater* (CT); Tretjakovo galerijoje (Maskva, Rusija), Vatikano pinakotekoje ir kt. Žoromskio paveiksłai ir biografija įtraukti į pasaulio meno meistrų žinytus, kuriuos leidžia tarptautiniai biografijų centrai, kaip *Cambridge International Biographical Institute*, *International Biographical Institute* (JAV) ir kt. Yra surengęs daug savo individualių parodų; taip pat dalyvavęs daugely grupinių parodų su kitais žymiais menininkais, kaip Marc Chagall, Salvadore Dali, Max Ernst ir kt.

Po studijų Vilniuje, Vienoje ir Romoje, pokario metu Žoromskis iš „Akademizmo“ perėjo į impresionizmą. Tam tarpsniui priklauso jo paveiksłai, sukurti Ispanijoje ir Kolumbijoje. Chicagoje būdamas pasuko į fovizmą, persikėlęs į New Yorką – pradėjo sukurti abstraktinę daile. Savo keitimąsi interpretuoja kaip nuo mokyklos metų pasivijimą Vakarų dailės šimtmetinės pažangos.

Yra rašęs nemažai meno klausimais „Drauge“ ir kituose laikraščiuose, buvo ateitininkų meno draugijos Šatrija narys.

Nuo jaunens dailininkas jautė potraukį grožinės literatūros kūrybai. 1996 m. Lietuvoje buvo išleista jo hegzametru parašyta poema „Lato sakmės“, sukurta remiantis lietuvių mitologijos nuotrupomis ir lietuvių istorija nuo lietuvių tautos pradžios iki Vytauto Didžiojo metų.

Kazimieras Žoromskis 1986 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje. Parvežė į Lietuvą labai daug savo kūrinių. Vilniuje buvo įrengtas jo kūrinių muziejus. Šalia – studija ir butas jo šeimai. Sugrįžęs į Lietuvą, Žoromskis sukūrė šeimą su Kristina Miklaševičiute.

a.ž.

Kazimieras Žoromskis
New Yorke 1973 m.

LIETUVA – EUROPOS SĄJUNGOS NARĖ

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvoje jauna 17 metų mergina Jūratė Rudytė, apsisiautusi Europos Sąjungos vėliava, pasakė Associated Press korespondentui: „Aš neatsimenu, kokia buvo Sovietų Sąjunga, bet aš tikrai labai džiaugiuosi, kad Lietuva priklausys Europos Sąjungai“.

Helmuth Kohl, buvęs Vokietijos kancleris, vienas iš Europos Sąjungos kūrėjų, dalyvavo Zittau mieste vykusioje ceremonijoje, ant tilto per Neisse upę, kur ribojasi Vokietija, Lenkija ir Čekų Respublika. Jis pasakė: „Mano pranešimas trumpas – Europoje karo daugiau niekada nebebus“.

Vengrijos min. pirmininkas Peter Medgysssey pasakė šimtatūkstantinei miniai, susirinkusiai Budapešte švęsti įstojimą į ES: „Vengrija ilgus metus save laikė esančia prie Europos vartų. Bet dabar ji yra jau už vartų – Europoje“.

Nors šis Europos Sąjungos padidėjimas žmonių skaičiumi (74 mil.) nepralenkė 1973 m. įvykusio Anglijos, Danijos ir Airijos įstojimo, bet jis pastūmėjo Europą pirmyn per kritišką psichologinę užtvartą, kuri prasidėjo žlugus Sovietų Sąjungai prieš daugiau negu dešimtmetį.

Ar padidėjusi Europos Sąjunga bus pajėgesnė?

Pirmoji problema – reikia patvirtinti Europos Sąjungos konstituciją, kurioje pirmą kartą bus nurodyta formulė, kaip naujus įstatymus patvirtinti balsų dauguma. Iki šiol turėjo būti vienbalsis sprendimas. Reikės aiškiai apibrėžti užsienio politiką ir daug kitų klausimų. Dėl tos priežasties numatytas ES vadovų susitikimas jau birželio mėnesį.

Ir Lietuvai ir kitoms naujai įstojusioms valstybėms vienas iš svarbiausių klausimų yra kaip suderinti skirtingus gyvenimo lygius. Lietuva dėl tos priežasties gali netekti kelių dešimčių ar net šimtų tūkstančių darbingų žmonių, kurie bandys ieškoti didesnio uždarbio kituose ES kraštuose. Todėl jau dabar dauguma senųjų ES valstybių bijo buv. Rytų Europos gyventojų antplūdžio, ieškant geriau apmokamo darbo ir apsisaugojo, suvaržydamos naujų darbininkų įvažiavimą. Tikrai Anglija ir Airija įsileis visus, norinčius ten dirbti.

Į Europos Sąjungą įstojusi Lietuva, atrodo, dar ilgai negalės konkuruoti ekonomikos lygyje ir kitose srityse. Kokie sunkumai laukia naujųjų ES narių? Čia duodame lentelę, paimtą iš „The New York Times“ bal. 30 d.:

Turtingumo atžvilgiu: Jeigu Europos Sąjungos senosios 15 valstybių sudaro 100 procentų, tai naujųjų 10 valstybių vidurkis pasiekia tik 48,6%. Lietuva – tik 43,3%. Žemiausiai stovi Latvija – 36,7%.

Sveikata – amžiaus vidurkis. Jeigu ES 15-koje valstybių žmonių amžiaus vidurkis yra 78,5 metai (nors pirmauja Švedija su 80 metų ir Ispanija su 79 metais), tai amžiaus vidurkis naujųjų 10-ties ES narių yra 73,5 metai. Lietuvoje – 72,5 metai. Žemiausiai stovi Latvija

Lietuvos Vyčių Centro valdybos suvažiavimas

Lietuvos Vyčių censto valdybos ir komitetų pirmininkų posėdis š. m. balandžio 17 d. vyko Secaucus NJ. Dalyvavo 27 nariai ir svečiai iš Illinois, Michigan, New Jersey, New York, Connecticut, Ohio ir Pennsylvania valstijų. Suvažiavimą globojo 90-ta kuopa, veikianti Kearny, NJ. Posėdis vyko Lietuvių klubo salėje.

Prieš pradėdant posėdį, seselė kazimierietė Johanna Shainauskas iš Chicagos sukalbėjo maldą. 90-tos kuopos vardu pirmininkas John Nakrosis pasveikino visus dalyvius. Posėdžiui vadovavo Centro valdybos pirmininkė Agnes Mickunas.

Valdybos narių ir komiteto pirmininkų pranešimai buvo išdalinti visiems dalyviams. Vyko ateities planų svarstymai.

Iždininkė Elena Nakrosis išsamiai apibūdino apie LV ruošiamą 2005 m. birželio mėn. klasikinę Skandinavijos kraštų ekskursiją/plaukiojimą (*cruise*). Kaina asmeniui nuo 2,140 iki 2,490 dol. neskaitant skrydžio lėktuvu.

LV teisinio patarėjo Sauliaus Kuprio atsiųsti sprendimai ir juridiniai siūlymai apie organizacijos narystės poreikius ir sporto programos atgaivinimo apdraudą buvo ilgai svarstomi.

(nukelta į 16 psl.)

– 71 metai.

Patenkinti savo gyvenimu. Vidurkis ES 15-koje valstybių – 79%; naujose 10-tyje ES valstybių – 61%.

Pasitiki savo pačių valdžia. ES 15-koje valstybių – 54%; naujose 10-tyje valstybių – 29%.

Didžiuojasi, kad yra europiečiai – priklauso ES: 15-koje senųjų valstybių – 61%; naujose 10-tyje valstybių – 77%.

Kiek metų truks, iki 10 naujųjų valstybių ekonomiškai pasieks senąsias 15 valstybių? Vidurkis nepaduotas. Atsakymai duoti tik atskirose valstybėse. Lietuvoje – truks 53 metus; ilgiausiai truks Lenkijoje – 59 metus; Latvijoje – 58 metus; Estijoje – 31 metus. Trumpiausiai – Kipre – 21 metus.

Demografija. 15-kos senųjų valstybių miestiečiai – 80%; naujose 10-tyje valstybių – 65%.

Kalbos. Europos Sąjungoje iki šiol buvo 11 kalbų; po gegužės pirmosios – 20 kalbų.

Parama. ES naujoms narėms ateis iš subsidijų pinigais – ES narės remia neturtingesnes nares. Taip anksčiau atsigavo Ispanija ir Airija, kurios su Sąjungos pinigine parama atsidūrė lentelės viršūnėje. Airija turtingumo atžvilgiu jau stovi šalia Anglijos. Gal dėl tos priežasties naujosios 10 valstybių gana noriai įsijungė į Europos Sąjungą.

Lietuvai linkime geriausios sėkmės visose srityse, bet ypatingai sustabdant jaunų žmonių emigraciją į kitus kraštus.

a.ž.

Mąstyti valstybiškai – ne šališkai

Juozas KOJELIS

Nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos pirmosios vyriausybės švietimo ministras Darius Kuolys Lietuvos kultūros kongrese Vilniuje 1990 gegužės 18 kalbėjo, kad “šiandien stambiais frazėmis smerkiame totalitarizmą ir jo vykdytą kultūrinio gyvenimo prievartą. Tačiau kur kas sunkiau atsikratyti tų nuostatų bei mąstymo principų, kurie per pusšimtį metų išsikerojo”. Vedant minties paralelę, nuo kongreso praėjus keturiolikai metų, galima pastebėti, kad nuolat spaudoje (ypač išeivijos) smerkiami į lietuvių kalbą įsiveržę anglicizmai, kurie esą taip pat pavojingi kaip praetyje buvo rusicizmai, bet nebepastebimi užsilikę sovietiniai kalbiniai nuostatai bei mąstymo principai.

Prisiminkime, kad praėjusio šimtmečio okupacijose buvo sunaikinta ne tik nepriklausoma valstybė, bet ir žodžiai “Lietuva”, “valstybė”, “tauta” buvo bandomi išgyvendinti iš gyvosios lietuvių kalbos ir mąstymo. Naciams Lietuva buvo “ostlandas”, rusams – “šiaurės vakarų šalis” ir “sovietinė respublika”. Net “tėvynės” lietuviai negalėjo turėti. Pav., 1941 išvijus bolševikus, Šiauliuose buvo pradėtas leisti laikraštis “Tėvynė”. Už kelių mėnesių vokiečių karo cenzūra įsakė pakeisti vardą į “Tėviškę”, nes tėvynę gali turėti tik vokiečiai, o lietuviai tik tėviškę.

Vokiečiai lietuvių tautinei dvasiai prievartauti (1915-1918 ir 1941-1944) pritrūko laiko. Jų okupacijų laikotarpiai palyginamai buvo neilgi. Caristinės ir komunistinės Rusijos okupacijos buvo skausmingai ilgos. Rusinimo, pravoslavinimo ar ateistinio tikslams rusai ir jų talkininkai nerusai pajungė ir lietuvių kalbą.

Carinė Rusija, vykdydama savo tikslus, uždraudė lietuvišką raštą lotynų raidėmis ir įvedė prievartinę graždanką. Bet carininis teroras nebuvo totalinis, kaip bolševikų, ir tauta, nors ir su dideliais nuostoliais, pajėgė kovoti ir kovą už lietuvišką raštą laimėti. Šiomet švenčiame šimtmetį nuo pergalės. Kova už savo spaudą pagreitino tautinį atgimimą ir nepriklausomybės 1918 atkūrimą. Komunistai užgulė su visu brutalumu: su tankais, trėmimais, kacetais, masiniais žudymais, istorijos klatojimu, lietuvių kalbos prievartavimu.

Kalbant apie kalbą, kultūros darbuotojas Jonas Klimavičius minėtame Lietuvos kultūros kongrese 1990 kalbėjo:

“Kalba – tai žmogus – jo protas, širdis, sąžinė; tai tauta – jos savimonė, istorija, viltys. Kalba – tai tiesa. Tai norėta atjungti. Žmogus buvo dar gyvas. Pirmiausia siekta, kad kalboje jis būtų negyvas. Tada ir kalba jam mirs. Norėta išmokyti melo kalbos. Tylėti buvo nepageidaujama, melas buvo beveik privalomas. Žodžiai buvo naikinami, prievartaujami, teršiami”.

Ar svetimiems ir saviems sovietams pasisekė? Neblogai. To paties kalbėtojo žodis:

“Kas iš jos (lietuvių kalbos) liko – tremtinė savo tėvynėje! Savos gramatikos kraujo netekusi, svetimų žodžių lopais lopyta”.

Pažiūrėkime, ar praėjus 14 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo Lietuva išsivadavo iš Kuolio 1990 pastebėtų “nuostatų bei mąstymo principų”, kurie per pusšimtį (sovietinių) metų išsikerojo. Dar ne. Juk politikai tebeatstovauja partijas, kalbėtojai daleidžia galimybes ir nebegirdi klausimų. Bažnyčios atstovai ir ateistai tebesidžiaugia koplytstulpiais. Turtingas “Lietuvos rytas” ir kiti laikraščiai bei elektroninės svetainės labai turtingos tokiais išsireiškimais: “šalies prezidentas”, “šalies konstitucija”, “šalies biudžetas”, “šalies švietimas”, “tautai ir šaliai išėjus į laisvą demokratinį gyvenimą” ir t.t. Paskaitinėjęs prekyviečių pavadinimus Vilniuje, Kaune ir kituose miestuose, gali pagalvoti, kad vaikštai ne Lietuvos miesto gatvėmis. Susipažinęs su Lietuvių išeivijos institutu ir jo darbais, apgailestauji, kad per didelis dėmesys skiriamas išeivijos atplaišoms, o ne idealistinės daugumos darbams ir pasiekimams.

Sovietinė graždanka buvo pavojingesnė už carinę, nes taikstėsi pakirsti lietuvių kalbos ir mąstymo šaknis. Partiniai kalbininkai lietuviškus žodžius skiepijo melo skiepais. Ir daugumas jų prigijo. Prisiminkime, kokią prasmę melo kalboje įgijo lietuviški žodžiai ir sąvokos: “draugas”, “laisvė”, “tiesa”, “šalis”, “rinkimai”, “liaudies priešas”, “liaudies gynėjas”, “banditas”, “komunistas” ir daugybė kitų. Melo kalbos mokytojams ne blogai pasisekė. Tą kalbą sovietmečiu labiau įsisavino ano meto elites. Kai po daugelio metų rašantysis sutiko išlikusius priešokupacinio laikotarpio savo buvusius mokinius, iškilusieji į komunistinio gyvenimo paviršių į buvusį savo mokytoją kreipdavosi “drg. Kojeli”, o praėjusieji kalėjimus ir sibirą – “p. Mokytojai”. Atkūrus nepriklausomybę, komunistinis “draugas” labai greitai išnyko. Per 14 nepriklausomo gyvenimo metų nudžiūvo arba bent apvyto anksčiau minėtų ir nemintų žodžių skiepai. Išnyko ir vėliau korumpuotų politikų korupcijai dengti sukurta “švarių rankų” komisija. Tik šlykštus tarybinis palikimas – “šalis” – toliau kerojasi.

Priešokupacinės Lietuvos raštijoje ir šnekamojoje kalboje “šalis” sąvokoms – “Lietuva”, “valstybė”, “tėvynė” – nebuvo naudojama. Ta paliudija visa prieškario nepriklausomos Lietuvos raštija ir išlikusi anti-nacinės ir anti-bolševikinės rezistencijos kovotojų spauda. Lietuvių kultūros kongrese 1990 visi kalbėtojai išsivertė be “šalies”. O jų ten buvo labai daug. Išeivijos literatūroje per visą penkiasdešimtmetį tokių “šalių” nebuvo. Pavartykime sovietmečio žodynus. “Dabartinės lietuvių kalbos žodynas” (1972) “šaliai” pripažįsta “valstybės” prasmę, bet “valstybei” “šalies” – ne. “Lietuvių–anglų kalbų žodynas” (1979) lietuvišką “šalis” į anglų kalbą verčia “land”, “country”, ir “valstybė” verčia – “state”, o “Anglų–lietuvių kalbos žodynas” (1978) anglišką “state” verčia į “valstybė”, o “country” – į “šalis”, “kraštas”, “tėviškė”, “gimtinė”. Didysis “Lietuvių kalbos žodynas”

XII LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS RENGINIAI

• Birželio 24 d. 6:00-9:30 val. vakaro įvyks **Lietuvių vakaras** Chicagos miesto rengiamame "Chicago Summer Dance". Renginį ves Rėda Ardytė-Pliūrienė, Grandies tautinių šokių grupės vadovė, šokėjams gros Sodžiaus kapela. Renginys skirtas visiems chicagiečiams, tiek lietuviams, tiek amerikiečiams. Todėl visi kviečiami gausiai dalyvauti. Renginys vyks Grand parke, 601 S. Michigan Ave.

• Birželio 29 d. 12 val. Millenium parke gros džiaz muzikantas **Kęstutis Stančiauskas** ir jo grupė *Street Dancers*. Šis koncertas vyks prie fotografijų parodos, skirtos įvairių pasaulio tautų šeimoms (taip pat ir Lietuvos). Koncertų seriją ir parodą ruošia Chicagos centras (Chicago Cultural Center). Koncertas ir paroda vyks parke prie Michigan ir Randolph gatvių.

• Birželio 30 d. 12:00 val. Chicagos miesto centre (Daley Plaza, Washington g. Tarp Dearborn ir Clark, prie Picasso skulptūros) įvyks oficialus **XII Lietuvių tautinių šokių šventės atidarymas**. Šventės atidaryme dalyvaus Lietuvos Respublikos ambasadorius V. Ušackas, Chicagos miesto atstovai, pasirodys lietuvių tautinių šokių grupės, veiks mugė, kurioje bus eksponuojami tautodailės darbai, pardavinėjamos lietuviškos prekės, menų kūriniai. Mugė veiks nuo 10:00 val. ryto iki 5:30. Norintys dalyvauti mugėje gali kreiptis į Donatą ir Laimą Vasiliauskus telefonu: (630) 257-6687.

• Liepos 2 d. 8:00 val. vakaro Navy Pier didžiojoje salėje įvyks **Susipažinimo vakaras ir šokiai**. Adresas: 600 E. Grand Ave. (prie Michigan ežero). Bilieto kaina \$25.

• Liepos 1-3 d. 9:00 val. ryto – 5:00 val. Hyatt Re-

gency O'Hare viešbutyje (9300 West Bryn Mawr Ave., Rosemont, IL) veiks **tautodailės paroda ir mugė**.

• Liepos 3 d. 2:00 val. po pietų įvyks **XII Lietuvių tautinių šokių šventė** Allstate Arenoje (6920 N. Mannheim Rd. Rosemont IL).

• Liepos 3 d. 7:30 val. vakaro vyks du **Šventės pokyliai** Hyatt Regency O'Hare viešbutyje:

- Iškilmingi pietūs ir šokiai (kaina \$75)
- Jaunimo šokiai su vakariene (kaina \$35)

• Liepos mėn. 4 d. įvyks **religinės apeigos**:

- Ekumeninės apeigos
- Katalikiškos Šv. Mišios.

Šventės bilietus galima įsigyti:

Lietuvėlėje, 5741 S Harlem, Chicago, IL, tel.: (773) 788-1362.

PLC, 14911 127th Street, Lemont, IL, 60439, sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 12:00.

Seklyčioje, 2711 W 71st Street, Chicago, IL 60629 nuo balandžio 26 d.

Bilietus taip pat galima užsisakyti paštu. Užsakymo formas galima rasti internete adresu: <http://www.javlb.org/ssvente04>

Už bilietus galima mokėti JAV valiuta arba čekiu. Apgailėstaujame, bet kreditine kortele atsiskaityti negalima.

Dalia S. Anyšienė

(XIV tomas, 1986), remdamasis didžiųjų "lituanistų" – Lenino ir Antano Venclovos autoritetu, "šaliai" suteikia "valstybės" ir "tėvynės" prasmes ir patvirtina citatomis iš jų raštų. To paties žodyno XVIII tomas, išleistas nepriklausomoje Lietuvoje 1997, "valstybės" prasmę nebegiminiuoja su "šalimi", nors didelė dalis redaktorių ir bendradarbių išlikę tie patys.

Kad sovietinė "šalis" yra piktybinis navikas lietuvių kalbos kūne, rodo išvestinės formos ir giminingi žodžiai: "šališkumas", "šališkas", "šalinė", "pašalinti", "pašalinis" ir daugybė kitų. Nė viename iš jų nerasime nė kruopelės "valstybės" prasmės. Gi iš "valstybės" išvestinuose žodžiuose – "valstybiškas", "valstybinis", "valstybininkas", "valstybinti" – nejausti nė kvapo "šališkumo".

Sovietinė žodžio "šalis" prasmė ragus jau parodė ir išeivijos spaudoje. Teisus buvo Darius Kuluolys, prieš keturiolika metų pastebėjęs, kad marksizmo-leninizmo "nuostatų ir mąstymo principų" sunku atsikratyti. Gal įstoję į NATO ir ES pasijusime saugesni ir galėsime pradėti galvoti *valstybiškai*, o ne *šališkai*.

Vasara

Pasaka apie MONIKUTĘ ir ZENONUKĄ

(M. ir Z. Merkevičius)

Svečiavausi nedideliame East Haveno miestelyje, jaukiuose lietuviškuose Monikos ir Zenono Merkevičių namuose. Vartau didžiulį nuotraukų albumą, kuriame suklijuotos Merkevičių nuotraukos, o jose užfiksuoti visi svarbesni jų gyvenimo žingsniai. Albumą paruošė dukterys Gita Kupčinkienė ir Dijana Capello – tėvelių 50 metų vedybinių sukaktuvių proga. Jos taip ir užrašė: „Pasaka apie Monikutę ir Zenonuką“. Laikas bėga greitai. Zenonas ir Monika Merkevičiai nuo 1947 metų Kalėdų jau skaičiuoja 56 bendro gyvenimo metus. Noriu papasakoti kaip jiems klostėsi. Įdomus jų gyvenimo kelias.

Zenonas Merkevičius gimė Vilkaviškio apskrityje, Rakauskų kaime. Šeimoje augo šešios seserys ir trys broliai; jis buvo aštuntas vaikas šeimoje. Nuo pat mažens Zenonas buvo gabus vaikas ir linko į mokslus. Paauglį visada viliojo aviacija. Lietuvos kariuomenėje Zenonas Merkevičius tarnybą pradėjo 1937 m. pėstininkų pulke Kaune. Čia jis mokėsi ir sanitarijos puskarininkių mokykloje, kurią baigė pirmuoju. Zenonas dar ir dabar atsimena, kaip juo didžiavosi šeima, nes jo nuotrauka, kaip mokslo pirmūno, buvo įdėta į du žurnalus: „Trimitą“ ir „Karį“. Baigusį puskarininkių mokslus, jį paskyrė į karo aviaciją. Po dienos tarnybos, jaunuolis skubėdavo vakarais į suaugusių gimnaziją.

1940 metais užėjus rusams, Zenonas Merkevičius dirbo karo ligoninėje, vėliau buvo grąžintas į karo aviaciją – likvidacinę komisiją; reikėjo visus medikamentus, laboratorijos įrangą perduoti rusų žiniui.

Karinę tarnybą Zenonas baigė 1940 metais lapkričio 1 dieną.

1941 m. jam pasisekė gauti tarnybą sanatorijoje Sargėnuose (prie Kauno), ten jis dirbo ūkio vedėju. Vėliau įsidarbino Vilkaviškio ligoninėje buhalteriu, nes jis nusimanė ir knygvėdyboje. Prasidėjus karui, Zenonas Merkevičius ten pat dirbo vaistininku. Vakaraus padėdavo gailėstingoms seselėms budėti. Vėliau dirbo ambulatorijoje sekretoriumi. Paskutinė jo tarnyba Lietuvoje buvo Vilkaviškio apskrities socialinio aprūpinimo inspektorius.

1944 metais rugpjūčio mėnesį Zenonas Merkevičius pasitraukė į Vakarus.

Monika Savickaitė-Merkevičienė gimė ir užaugo Merčių kaime, Žaliosios valsčiuje. Savickų šeima buvo dar gausesnė. Mama pagimdė 14 vaikų. 2 broliukai mirė dar būdami maži. Tad į gyvenimo kelią Savickai išleido 12 savo palikuonių: devynias dukras ir tris sūnus. Dukros buvo viena už kitą gražesnės. Monika buvo dešimtas vaikas, tad visi ją mylėjo, džiaugėsi jos judrumu. Mergaitė patiko rankų darbai, tad tėvai leido ją siekti mokslo Ūkio mokykloje, kur tais laikais merginos sėmėsi šeimi-

Zenonas ir Monika Merkevičiai

ninkavimo paslapčių, namų tvarkymo, siuvimo, kepimo, vaikų auklėjimo ir kt. Monika Savickaitė buvo gabi mokinė, jai sekėsi viskas, bet labiausiai jai patiko siūti. Prasidėjus karui, dalis Savickų šeimos pasitraukė į Vakarus.

Gyvenimas juk yra pilnas atsitiktinumų. Taip ir atsitiko, kad šie du jauni žmonės atsidūrė toje pačioje Hanau pabėgėlių stovykloje, kurioje prisiglaudė daug kitų lietuvių, pasitraukusių iš Lietuvos. Monika Savickaitė net du metus ten vedė siuvimo kursų moterims. Gyveno ji kartu su mama ir vyresniosios sesers šeima. Mena Monika, kaip jai švogeris rinko jaunikaičius: kritikavo visus iš eilės. Bet kai į jų namelius užėjo Zenonas Merkevičius, švogeris tik pakraipė pečius ir pasakė: tas atrodo nieko sau, pamokytas. Taip prasidėjo jaunų žmonių draugystė. Simpatiška ir graži Monika kartu su Zenonu turėjo daug draugų, buvo linksmi, žmonių mėgiama. Tad ilgai nedraugavę, po keliolikos mėnesių pažinties sumainė aukso žiedus ir prižadėjo vienas kitą mylėti ir globoti. Vestuvės buvo smagios: kad ir karo negandų išblaškyti lietuviai mokėjo rengti šventes. Kunigas Sidaravičius palaimino jų santuoką, o jų vestuvėse šoko daug draugų, tame tarpe ir tie, kurie ir dabar gyvena nepertoliausiai, vienas iš jų – Juozas Rygelis. Jauna Merkevičių šeima, gavusi dokumentus, susiruošė Amerikon. Į New Yorką jie atplaukė 1949 m. spalio 1 dieną. Ten neilgai pagyvenę, vėliau išvažiavo gyventi į New Britain, CT, o galiausiai persikėlė gyventi į New Haven. Jaunoje šeimoje gimė dvi dukros: Gita ir Dijana. Monikos mama gyveno su jų šeima, tad padėjo prižiūrėti dukras, tuo tarpu jauna mama ėjo į darbus. Kelerius metus dirbo mokyklos valgykloje, o kai dukros paaugo – išėjo į siuvyklą. Ten Monika Merkevičienė išdirbo 22 metus, siūdama moteriškus drabužius. Mama su jų šeima pragyveno penkiolika metų,

tad Zenonas Merkevičius juokiasi, kad buvo vedęs ir uošvienę. Visą laiką jų šeimoje skambėjo ir dabar tebeskamba mažiaviniai vardai, Monikutė, Zenonukas. Taip jie abu kreipiasi vienas į kitą.

Savo gyvenimo kelyje šie žmonės niekada nebuvo atitolę nuo gimtos tėvynės. Visą savo laisvą laiką jie aukėjo lietuviybės išlaikymui. Jų dukros iš pat mažens lankė lietuviškas vasaros stovyklas, nors tais laikais nelengva buvo su pinigais. Tėvai stengėsi, kad dukros kuo daugiau išminktų apie Lietuvos kultūrą, mokėtų kalbėti ir rašyti lietuviškai. Dukros Gita ir Dijana yra dėkingos savo tėveliams už nuostabią jaunystę - abi pasiekė magistratūros laipsnius: Gita iš anglų kalbos, literatūros, pedagogikos *Bridgewater State College*; Dijana - MBA - biznio administracijoje *Quinnipiac College*.

Monika ir Zenonas Merkevičiai aktyviai dalyvavo ir dar tebedalyvauja LB New Haveno apylinkės renginiuose. Zenonas ilgą laiką buvo valdybos narys, atsakingas už išdą, Monika priklausė ir Moterų sąjungai. Abu Merkevičiai daug dirbo ir Lietuvių Susivienijime (SLA). Kaip aktyvius bendruomenininkus, juos pasveikino New Haveno valdybos pirmininkas Jonas Karosas ir įteikė jiems knygą „Penki dešimtmečiai“.

Zenonas Merkevičius Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje išbuvo lektorium daugiau kaip 30 metų. O duoną uždirbo 31 metus dirbdamas St. Mary's High School ūkio reikalų prižiūrėtoju. Dirbo sąžiningai, todėl iš vadovybės prisirinko daug padėkos ir pagerbimo raštų. Jo nuotrauka ir aprašymas net tilpo „New Haven Register“.

Džiaugiasi ir didžiuojasi Merkevičiai savo dukromis, savo vaikaičiais. Dijanos sūnus Maxwell dar besimokydamas pradinėje mokykloje Kalėdinei eglutei padarė amerikonomams nematytą žaisliuką iš šiaudų, aišku, jam talkino močiutė Monika. Už tai 10 metų vyras buvo pakviestas kartu su miesto meru uždegti eglutę miesto aikštėje. Dijana su savo vyru Ričardu šoka „Vėtroje“. Ji gyvena arčiau savo tėvų, tad yra didelė pagalbininkė visuose buitines reikaluose.

O kas nežino Gitos ir Aido Kupčinskių šeimos? Ne tik Bostonas, bet ir visa rytinė pakrantė ir dar toliau juos pažįsta. Gita – ansamblio „Sodauto“ įkūrėja ir vadovė, Aidas – LB Bostono apylinkės valdybos pirmininkas, „Sambūrio“ teatro aktorius, muzikinės grupės vadovas; joje groja ir sūnus Aidas. Kupčinskių atžalos taip pat dirba lietuviybės išsaugojimui. Duktė Dainora turi daug įsipareigojimų „Neringos“ stovyklai (yra *assistant executive director*), sūnus Aidas visur pagal galimybes dalyvauja ir padeda lietuviškuose renginiuose. O Dainoros duktė Lieputė – didžiausia senolių Merkevičių numylėtinė. Prosenėlė Monikutė jai pasiūvo tautinius rūbelius, kuriais pasipuošusi, Liepa labai didžiuojasi. Džiaugiasi ir skamba namai, kai visi susirenka šventėms pas prosenelius.

Paliekant tuos namus, širdį užlieja šiluma ir vis tebeskamba išgirsti du gražūs žodžiai: Monikutė ir Zenonukas.

Sigita Šimkuvienė

Kas gins Lietuvos interesus ES institucijose?

Irena VAIŠVILAITĖ

Nuo gegužės 1-osios Europos Sąjungos institucijose dirba Lietuvos atstovai. Į Europos Komisiją išvyko įgaliotinė Dalia Grybauskaitė. Visateisiais Europos Parlamento nariais tapo, nors ir labai trumpam, ligšioliniai Lietuvos stebėtojai. Juos netrukus pakeis artėjančiuose Europarlamento rinkimuose išrinkti deputatai.

Žiniasklaidoje pasigirdo politikų ir valstybės pareigūnų pareiškimų, kad būtent paskirti ar išrinkti Lietuvos atstovai ir gins Lietuvos interesus, kad būtent jie bus „Lietuvos lobistai Europos Sąjungoje“. Galima suprasti, kad to tikimasi, bet ar lūkesčiai pagrįsti?

Europos Komisijoje savo atstovus turės visos valstybės narės - naujokės to išsireikalavo, nors iš pradžių dar nepriimtoje Europos Sąjungos Konstitucijoje buvo numatytas mažesnis įgaliotinių skaičius. Visais svarbiais klausimais Europos Komisijoje balsuoja visi įgaliotiniai, tad kiekvienos šalies atstovas gali sustabdyti jį delegavusiai valstybei nepalankų sprendimą. Tačiau už konkrečią Europos Komisijos veiklos sritį atsakingas įgaliotinis neprivalo ir net negali atstovauti tik savo valstybės interesams. Gerai Lietuvoje žinomas Gunteris Verheugenas rūpinosi plėtra, o ne atstovavo savo valstybei. Komisijos vadovas Romano Prodi tikrai nebuvo nuolatinis Italijos reikalų atstovas.

Europos Parlamente „Lietuvos delegacijos“ irgi nebus - partijų sąrašuose išrinkti deputatai dirba Europos Parlamento partijų frakcijose, pati Parlamento veikla yra partinė. Žinoma, ir čia labai svarbiais klausimais Lietuvos rinkėjų išrinkti deputatai gali susivienyti ir ginti Lietuvos interesus, bet turint omenyje pačią Parlamento veiklos specifiką, to galima tikėtis tik išskirtiniais atvejais. Tokie atvejai, be abejonės, bus politiniai.

Tačiau, kaip teigia mūsų politikai, kasdieniai Lietuvos interesai Europos Sąjungoje bus ūkiniai. O jais pirmiausia turės ir privalės rūpintis Lietuvos Vyriausybė - tai yra konkrečios ministerijos, kurių atstovai nuo gegužės 1 dienos reguliariai pradeda keliauti į Briuselį. Būtent jie Europos Komisijoje turės tvarkyti, atstovauti ir ginti Lietuvos reikalus. Tai visai nauja patirtis, nes iki šiol Lietuvos atstovavimu daugiausia rūpinosi Užsienio reikalų ministerija. Tuoj po gegužės 1-osios pasigirdusios kalbos apie vėluojantį projektų rengimą, ko gero, yra tik ledkalnio viršūnėlė. Rimtos tiesioginio darbo su Europos Komisija patirties Lietuvos ministerijos neturi ir ta patirtis gali kainuoti brangiai.

Tad verta įsiklausyti į senesnių Europos Sąjungos narių siūlymus. Ligšiolinė patirtis rodo, kad geresnių rezultatų pasiekia tos ES valstybės ir regionai, kurie Europos Komisijos slenkščiams minti naudoja profesionalių atstovų lobistų paslaugomis.

(nukelta į 12 psl.)

CARITAS reikalinga skubi parama

Lietuvos Vyčių padalinys "Pagalba Lietuvai" (Aid to Lithuania, Inc.) neseniai gavo laišką iš J.E. kardinolo Andrio Bačio ir Vilniaus arkivyskupijos (VA) CARITAS direktoriaus Balio Stankaus su prašymu finansinės paramos. CARITAS egzistuoja jau nuo 1989 m. ir įvairių organizacijų bei privačių asmenų paramos dėka sprendžia aktualias visuomenės socialines problemas. Vilniaus arkivyskupija CARITAS išlaiko šias socialines įstaigas: VA CARITAS Nakvynės namai, Motinos Teresės seserų globos ir slaugos namai, VA Motinos ir vaiko globos namai, Dienos centras Vilties Angelas, Socialinė tarnyba, Ligonų tarnyba (vaistinė), Vaikų valgykla, Jungtinių Tautų skyrius, Visų Šventųjų laikinieji globos namai ir Kalinių reintegracijos programa. Vilniaus arkivyskupijos CARITAS dirba 26 etatiniai darbuotojai bei 13 savanorių.

Visos šios programos 90% yra išlaikoma Vilniaus arkivyskupijos. Kitos lėšos – 10% yra gaunamos iš užsienio rėmėjų bei Vilniaus savivaldybės.

VA Caritas nakvynės namuose teikiamos nakvynės (kiekviena naktį nakvojo 54 žmonės); Nakvynės namuose Dievo meilės misionierių seserų kongregacija (Motinos Teresės) kasdien buvo slaugomi 25 žmonės. Benamiai maitinami ryte ir vakare. Dirba trys etatiniai darbuotojai, 21 pastovūs ir 68 nepastovūs savanoriai. CARITAS jėgomis Nakvynės pirmas aukštas šią vasarą bus remontuojamas. Dirbs ir nakvynės ir namų gyventojai.

Iki 2004 naujų metų Vilniaus savivaldybė užmokėjo už nakvynės namų šildymą, bet deja, kitokios paramos

negaunama. Šiuo metu skolos yra 25,000 litų už šildymą ir elektros energiją. Kardinolas Bačis teigia, kad šiuo metu vyskupija negali sumokėti tokios sumos.

Dabartiniu laiku Motinos ir vaiko globos namuose gyvena 15 motinų su vaikais. Yra 5 etatiniai darbuotojai. Projektas išsilaiko iš parašytų programų įvairiems tarptautiniams fondams ir iš aukų.

Dienos centre Vilties Angelas įvairiose amžiaus grupėse yra virš 160 vaikų. Dirba 7 darbuotojai ir virš 50 savanorių. Šis projektas išsilaiko pilnai iš programų ir privačių aukotojų.

Jungtinių Tautų programoje Pabėgėlių integracija ir atskirtieji vaikai – dirba dar viena koordinatore. Programą finansuoja Jungtinė Tautos. Programa išsilaiko. Dabar yra globojamos apie 25 pabėgėlių šeimos ir 16 vaikų.

Visų Šventųjų CARITAS laikinuose globos namuose yra 5 darbuotojai ir 14 nuolat gyvenančių vaikų. Išsilaiko iš projektų, bet reikia remontuoti ventiliacijos sistemą bei stogo dangą. Kainuos virš 85,000 litų.

CARITAS vaistinėje dirba dvi darbuotojos. Išsilaiko pilnai, bet ne visada turi reikalingų vaistų žmonėms. Per mėnesį yra aptarnaujama nuo 80 iki 120 žmonių su receptais ir be jų, bei daug ligoninių ir slaugos įstaigų.

Daugiavaikių šeimų drabužių kambaryje dirba viena savanorė. Čia remiamos daugiavaikės šeimos maistu ir rūbais. Yra konsultuojami žmonės – per mėnesį apsilanko iki 60-80 šeimų. Projektas pats išsilaiko.

Kalinių reintegracijos programoje dirba viena socialinė darbuotoja. Programa labai svarbi, nes net 80% nakvynės namų gyventojų yra buvę kaliniai. Jiems reikalinga pagalba sutvarkant dokumentus, padedant įsidarbinti ir t.t. Šiuo metu projektas išsilaiko.

Kiekvienais metais finansavimas iš Vilniaus miesto savivaldybės vis mažėja. Vilniaus arkivyskupija aptarnauja ir remia didžiulį kiekį bendruomenės narių. Esant dabartinei padėčiai, reikalinga visuomenės pagalba – padėti Vilniaus arkivyskupijai tęsti šias socialinių patarimų svarbias ir reikalingas programas. CARITAS veikla nebūtų įmanoma be įvairių organizacijų, savivaldybės ir privačių asmenų paramos. Visuomenė visuomet buvo dosni ir rėmė Lietuvos Vyčių veiklą. Todėl Lietuvos Vyčių padalinys "Pagalba Lietuvai" vėl kreipiasi ir prašo visuomenės finansinės pagalbos – pagal savo išgales paremkite šias socialines programas Lietuvoje. Kiekviena Jūsų auka – kokia ji bebūtų, ar didelė ar nedidelė, prisidės prie CARITAS labdaringos veiklos. Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Auką prašome siųsti: *Aid to Lithuania, Inc. c/o Regina Juškaitė-Švobienė, 1594 Beaupre, Madison Heights, MI 48071-2622.*

Dėl smulkesnių informacijų galite skambinti tel.: (248) 547-2859; faksas: (248) 547-0982; e-paštas: Rjuskasvoba@cs.com Iš anksto dėkojame!

Regina Juškaitė-Švobienė
"Pagalba Lietuvai" pirmininkė

(atkelta iš 11 psl.)

Austrų konsultacinės bendrovės "Eco Plus" vadovas Helmutas Miernickis tvirtina, kad Europos Sąjunga turi daug vaikų, tad daugiausiai gauna tie, kurie nuolat šmėžuoja "tėvų" akyse. Beje, bendrovės "Eco Plus" savininkė yra Žemutinės Austrijos regiono valdžia, o pati bendrovė rūpinasi Europos Sąjungos dotacijomis regionų plėtros projektams. Pasak H. Miernickio, be lobistų pastangų Briuselyje toli nenuėisi.

Austrija, palyginti nesena Europos Sąjungos narė, iki šiolei iš Europos Sąjungos fondų gavo nemažą paramą savo regionams. Kaimynės Austrijos patirties paraginti kai kurie Vengrijos ir Čekijos regionai Briuselyje jau įsikūrė savo biurus. Pavyzdžiui, Briuselyje jau veikia Prahos ir Vidurio Čekijos biurai, pradėję lobistinę veiklą. Rengiasi atidaryti savo biurą Pietų Čekijos regionas.

Žinoma, Briuselyje veikia ir daugybė savo paslaugas siūlančių konsultacinių bendrovių, kurias galima samdyti dėl vieno ar kito projekto. Bet kuriuo atveju projektų rengėjams Lietuvoje ir Lietuvos Vyriausybei būtina planuoti išlaidas lobistams – saviems ar svetimiems. Tikėtis, kad lobistų darbą nudirbs Europos Sąjungos institucijose atsidūrę lietuviai, geriausiu atveju yra naivu.

Lietuvos kariai kvietė švęsti kartu

Pirmą kartą, minint Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną, Lietuvos trispalvė sostinės Daukanto aikštėje, Vilniuje, prie Prezidento rūmų, iškilmingai pakelta kartu su žydromis Europos Sąjungos ir NATO vėliavomis. Pirmą kartą šią dieną Lietuva šventė kaip visateisė Europos Sąjungos ir Šiaurės Atlanto sutarties narė.

Vėsoją, tačiau saulėtą gegužės 15 d. popietę į Daukanto aikštę, vėliavų pakėlimo ceremoniją, kur buvo išrikiuota Lietuvos kariuomenės garbės sargybos kuopa, Karo akademijos kariūnų būrys, su savo apygardų vėliavomis susirinko buvę partizanai. Šventėje dalyvavo ir Latvijos bei Estijos nepriklausomybės kovų dalyvių pasiuntiniai. Čia taip pat atvyko Lietuvos krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos kariuomenės vadovai, Seimo nariai, vilniečiai.

Susirinkusiuosius pasveikino laikinasis Lietuvos prezidentas Artūras Paulauskas. „Kariuomenė ir visuomenė yra dvi tikrosios seserys ar tikrieji broliai, vienos tautos ištikimi vaikai“, - citavo prieškario Lietuvos generolo Stasio Raštikio žodžius A. Paulauskas. Savo žodyje laikinasis valstybės vadovas prisiminė Kariuomenės ir visuomenės dienos istorines ištakas, ragino visada šią dieną prisiminti kritusiuosius ir galvoti apie Lietuvą. „Tai bus didžiausia dovana tiems, kurie už ją kovojo. Tai bus didžiausia pagarba tiems, kurie šiandien už ją pasirengę kovoti“, - sakė A. Paulauskas. Laikinasis Prezidentas taip pat padėkojo už kariuomenės, visuomenės ir visų mūsų vienybę.

Tylos minute susirinkusieji pagerbė kritusių už Lietuvos laisvę atminimą.

Sostinės Daukanto aikštėje susirinkusiuosius taip pat sveikino krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis, Latvijos kariuomenės vadas viceadmirolas Gaidis Andrejas Zeibotas, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos tarybos pirmininkas Jonas Čeponis.

Sekmadienį šventę šalies miestų ir miestelių gyventojams surengė visi Lietuvos kariuomenės daliniai. Kariniai daliniai atvėrė savo vartus tarnaujančių karių tėvams ir draugams, moksleiviams, plačiai visuomenei. Kariškiai pakvietė susipažinti su savo buitimi, apžiūrėti ginkluotę, turimą karinę techniką, pasivaržyti įvairiose sportinėse rungtyse, pasiklausyti kariškos muzikos, paragauti kareiviškos košės.

Trečiąją gegužės sekmadienį visuomenės ir kariuomenės suartėjimo diena būdavo švenčiama ir nepriklausomoje Lietuvoje. Dabar šią dieną taip pat prisimenami ir pagerbiami partizanai.

Pagal ELTA

Daukanto aikštėje, prie Prezidento rūmų, Lietuvos trispalvė iškilmingai pakelta kartu su ES ir NATO vėliavomis

Laikinasis Lietuvos prezidentas Artūras Paulauskas sveikina Lietuvos laisvės kovotojų tarybos pirm. Joną Čeponį (dešinėje)

Kalbasi mons. Alfonsas Svarinskas ir Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis

Jono Česnavičiaus nuotraukos

Žinios apie LIETUVIŲ FONDA

Š. m. gegužės 8 d. Lietuvių centre, Lemont, IL, įvyko metinis Lietuvių Fondo organizacijos suvažiavimas.

Nors tai buvo jau 41-masis, bet jis buvo ypatingas, nes jo darbotvarkėje buvo numatytas "Lietuvių Fondo įstatų pakeitimas". Tais įstatų pakeitimais Lietuvių Bendruomenės bendradarbiavimas su Lietuvių Fondu tariamai būtų išjungtas. Susirinkimo metu, Lietuvių Fondo atstovybė, pajutusi dalyvių pasipriešinimą šiam įstatų pakeitimui, to straipsnio nesvarstė ir atidėjo svarstymą sekančiam susirinkimui. Tai geras LF vadovybės sprendimas, nes abiem pusėm duota daugiau laiko su siūlomais įstatais susipažinti ir juos išgildinti.

Pereitame "Darbininko" numerį spaustindome Marijos Remienės pasisakymą už Lietuvių Bendruomenės neišjungimą iš LF. Kvietėme LF atstovus atsakyti. Gegužės 26 d. gavome iš Lietuvių Fondo informacijos straipsnį - aprašymą apie gegužės 20 d. Lemonte įvykusį LF tarybos posėdį. Tad jį čia spausdiname, kaip LF pasisakymą.

Red.

* * *

VĖL LIETUVIŲ FONDO MILIJONAS LIETUVYBEI

Gegužės 20 d. Lemonte posėdžiavo LF Taryba. Posėdžio pradžioje pirmininkas dr. Antanas Razma pasveikino LF narių metiniame suvažiavime trejų metų kadencijai išrinktus 6 LF Tarybos narius: Stasį Barą, Saulių Čyva, Vytautą Kamantą, Marių Kasniūną, dr. Vyta Narutį ir Arvydą Tamulį. Naują LF Kontrolės komisiją sudaro Algirdas Saulis, Antanas Valavičius ir Aleksas Vitkus.

Patvirtinus praėjusių posėdžių protokolus ir priėmus naujai į LF įstojusius narius, sekė pirmininkų pranešimai. Tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma trumpai papasakojo apie balandžio 30 d. LF pirmininkų dr. Antano Razmos ir Povilo Kiliaus bei LF Tarybos narių Algirdo Osčio bei Arvydo Tamulio susitikimą Lemonte su JAV LB KV pirmininke Vaiva Vėbraite, jos valdybos vicepirmininke dr. Elona Vaišniene bei JAV LB Tarybos nariu Vytu Maciūnu, ir su ALTos pirmininku Sauliumi Kupriu. Pasikeitus įvairiomis nuomonėmis apie LF ir JAV LB bendradarbiavimą, buvo sutarta, kad vėl bus susitikta po LF narių suvažiavimo artimiausia proga.

LF Valdybos pirmininkas Povilas Kilius supažindino su daugeliu įvairių darbų, kuriuos per praėjusius tris mėnesius atliko valdybos nariai ir LF administratorius

Ramūnas Astrauskas su raštinės tarnautojomis. *Knutte and Associates, Certified Public Accountants* firma, peržiūrėjo LF finansines apyskaitas, kaip tvarkomi LF projektai ir parama lietuviybės išlaikymo projektams, ir kokios yra vidinės kontrolės, kaip prižiūrimas LF turtas. Jie pasiūlė kelis pagerinimus ateičiai, kuriuos LF Valdyba įgyvendins, daugiau panaudojusi naujas kompiuterines programas, prisitaikydama prie naujų knygvedybos būdų ir toliau griežtai laikydamosi IRS bei kitų valdžios įstaigų reikalavimų. Spaudoje ir internete bus daugiau informacijų apie LF.

Finansų komisijos pirmininkas Saulius Čyvas pranešė, kad komisija gavo iš advokato Aleksandro R. Domanskio Pasaulio Lietuvių Centro prašymą Jaunimo sporto ir mokyklos patalpų pastato paramai, kartu su finansinėmis detalėmis ir paaiškinimais. Prašymą komisija svarstys sekančiame posėdyje. Per šių metų pirmuosius 4 mėnesius LF investicijų vertė pakilo 925,700 dol. LF Finansų komisija rekomendavo ir LF Taryba patvirtino šiais 2004 metais vėl leisti LF Pelną skirstymo komisijai paskirstyti 1 milijoną dol. lietuviybės išlaikymui. LF PSK šių metų pradžioje galės skirstyti 750,000 dol., o likusius 250,000 dol. metų pabaigoje.

LF Pelną skirstymo komisijos pirmininkas Kęstutis Ječius sukviėtė komisiją pirmajam šių metų LF paramos skirstymui gegužės 22 d. Lemonte ir skirstys iki 750,000 dol., nors prašymų buvo gauta didesnei negu 3 mil. dol. sumai. Šiais metais 7 narių komisijoje su pirmininku K. Ječiumi yra LF tarybos nariai Algirdas Ostis, Arvydas Tamulis, Ramona Žemaitienė bei antrinis dr. Kazys Ambrozaitis ir kartu dirba JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pasiūlyti dr. Ona Daugirdienė, Almis Kuolas, dr. Marius Laniauskas bei antrinis Vytautas Janušonis.

LF Įstatų komisijos pirmininkas advokatas Vytenis Kirvelaitis džiaugėsi labai dideliu susidomėjimu LF įstatų reikalu ne tik LF narių tarpe, bet ir plačioje lietuvių visuomenėje, nes tai rodo kokią svarbą darbą LF atlieka. Jis tik gailėjosi, kad LF suvažiavime nebuvo įmanoma spręsti reikalingo LF Įstatų keitimo ir pagerinimo klausimų. Tie klausimai buvo nepriklausomo revizoriaus (*independent auditor*) įvedimas, direktorių ir pareigūnų atsakomybės apdraudimas, padidintos sumos, kurias įnešęs aukotojas gali nurodyti specifinius tikslus, suderinimas su inkorporavimo dokumentais (*Articles of Incorporation*) ir t.t. Reikės pasikalbėti su JAV LB KV pirmininke Vaiva Vėbraite ir paaiškinti, kodėl svarbu pakeitimus pristatyti LF narių balsavimui.

Lėšų telkimo ir palikimų komisijos pirmininkas Algirdas Ostis pranešė apie gautus Edvardo Vitkaus 48,833 dol. ir Petro Skikūno 150,000 dol. palikimus. Dar keli palikimai yra pakeliui. 9 nauji nariai įstojo į LF.

Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo visuomeninės premijos komisijos pirmininkas Vytautas

Worcester, MA**Šventėme Motinos dieną**

Gražiausias metų laikotarpis – gegužės mėnuo – skirtas Dievo Motinos Marijos garbei. Jo antrasis sekmadienis – pagerbti žemiškąją motinėle, nežiūrint gyva ar mirusi yra, šią dieną ypatingai su giliausia meile širdyje prisimename.

Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 5-tos kuopos narės, kai kurios pasipuošusios tautiniais drabužiais, susibūrėme po kaip lino žiedai mėlyna kuopos vėliava. 10 val. ryto atžygiavome į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią maldai už gyvas ir mirusias mamutes. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kleb. Ričardas Jakubauskas. Gėrėjomės gausiai atsilankiusiais parapijiečiais ir gražiai giedančiu parapijos chorą, vadovaujant vargoninkei Edith Roberts. Solistas Valerijonas Roževičius giedojo solo „Šioj dienoj, o Motin brangiausia...“ taip jaudinančiai, kad ne vienai gaili ašara nuriudėjo per veidą. Bet po mišių išeinant iš bažnyčios, labai pasigedome mūsų mylimiausios giesmės „Sveika Marija, Motina Dievo...“, kuri per daugelį metų mus išlydėdavo. Retai išgirstame parapijos chorą giedant vieną ar kitą

Marijos garbei skirtą giesmę, o mes jų turime daug ir visos labai gražios. Netolimoje praeityje jos dažnai skambėdavo mūsų bažnyčioje.

Po Mišių parapijos salėje sesės skautės ir broliai skautai suruošė mamų ir močiūčių pagerbimą ir pusryčius. Visas trumpu šiltu žodžiu pasveikino skaučių „Neringos“ tunto vadovė, vs. Irena Markevičienė. Programėlei vadovavo fil. vs. Danutė Marcinkevičiūtė. Ji taip pat nuosirdžiai sveikino mamutes keliais žodeliais, ir pakvietė ALRK Moterų sąjungos vicepirm. Verutę Šimkienę, kuri paskaitė tris eilėraščius, pavadindama juos „Mamoms“. Pabaigoje keliais žodeliais dėkojo asmeniškai savo mamutei, sėdinčiai čia pat prie stalo. Skautės visas apdovanojo gėlių žiedeliais, „Nevežio“ tunto skautai vaikučius ir tėvelius – saldainiais, kaip išsireiškė programėlės vedėja, kad jie dar būtų „saldesni“. O ji pati paskaitė eilėraštį anglų kalba, labai labai giliai susijaudinus. Taip yra gili mūsų lietuvių širdyse meilė mamutėms. Žodį tarė kleb. R. Jakubauskas – skautas akademikas. Užbaigė malda už motinas. Sesės vs. I. Markevičienė ir fil. vs. D. Marcinkevičiūtė įteikė jam dovanėlę – „Lietuvių Skaučių Sesių“ knygą, antrą laidą.

Skautės ne tik paruošė pusryčius, bet ir gražiai ir greitai aptarnavo. O kad būtų linksniau, pakvietė akordeonistą Romą Drazdauską, (kuris buvo apdovanotas kaip ir klebonas tokia pačia dovanėle) iš Putnam, CT. Jis ne tik mamutes, močiutes, bet visus dalyvius, kurių buvo gausiai atsilankę, linksmo gražiomis lietuviškų dainų melodijomis, dainomis, į kurias įsijungė visi. Smagu ir linksmą, bet negalime pamiršti ir niekada nepamiršime tų mamų, kurių kaulai išbarstyti Sibiro tundrose, kurios niekada nesulaukė grįžtančio į namus sūnaus, dukros. Rašytoja Nelė Mazalaitė vienoje knygoje taip išsireiškia: „Jeigu viskas būtų mano galioje, aš visose istorijose, virš visų didvyrių vardų, ugnimi išrašyčiau vieną žodį MOTINA“.

Janina Miliauskienė

Kamantas pranešė, kad jau gauti 11 pasiūlymų premiją skirti 8 kandidatams, kurių trečdalis yra organizacijos, likusieji – asmenys. Kandidatus siūlyti reikia iki 2004 m. birželio 30 d. Vertinimo komisijos nariai yra prof. dr. Benediktas Juodka, Dalia Kuodytė ir prof. dr. Antanas Tyla iš Lietuvos, Angelė Karnienė ir prof. dr. Julius Šmulskštys iš JAV.

LF Tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma pranešė, kad LF Valdybos pirmininkas Povilas Kilius pasitraukia iš Valdybos pirmininko pareigų nuo sekančio LF Tarybos posėdžio. Jis toliau pasiliks LF Tarybos nariu ir padės kitame direktorių posėdyje išrinktam Valdybos pirmininkui.

Posėdžio pabaigoje visi dalyviai pasidalino savo įspūdžiais, nuomonėmis ir išvadomis apie metinį LF narių suvažiavimą. Jame dalyvavo 136 nariai su 12,361 balsų teise, bet pietavo per 200 asmenų, kas reiškė, kad suvažiavimą stebėjo apie 70 svečių. LF Tarybos ir valdybos nariai žvelgė atvirai ir kritiškai į suvažiavimą girdėvis visokius LF narių pasisakymus, ir į savo pačių ligšiolinį darbą, projektus, atsakomybę, informaciją. Taryba sutarė ateityje toliau siekti daugiau LF veiklos pagerinimų, plačiau skleisti teisingą informaciją per žiniasklaidą, internetą ir laiškus LF nariams, organizuoti naujų narių vėjus, įtraukti jaunesnės kartos pozityvius darbuotojus į LF, palaikyti ryšius su Lietuvių Bendruomene, su aktyviomis lietuvių organizacijomis, su naujai atvykusiujių telkiniais ir su visais, kurių projektus LF remia.

Lietuvių Fondo informacija

R. Kisieliaus nuotr.

Lietuvos Vyčių Centro valdybos suvažiavimas

(atkelta iš 7 psl.)

Buvo užsiminta vadinama organizacijos "socialinė narystė", kad nariais galėtų tapti ne tik lietuviai ar katalikų tikėjimą išpažįstant žmonės. Šis klausimas bus dar diskutuojamas kuopose ir apygardose. Yra sudarytas komitetas (Centro valdybos Dvasios vadas prelatas dr. Juozas Anderlonis, pirm. Agnes Mickunas ir sekretorė Bernice Aviza), kuris nustatys galimybes asmeniui tapti organizacijos pilnateisiu nariu.

Numatytas ketvirtasis organizacijos padalinys – Šiluvos Mergelės Marijos fondas – yra ruošiamas inkorporacijai, kad šio padalinio aukos taip pat būtų nurašomos nuo federalinių mokesčių, kaip ir Pagalba Lietuvai, Šv. Kazimiero gildija ir LV fondas. Šis padalinys bus pilnai įsteigtas iki š.m. vasaros metinio suvažiavimo-seimo.

91-masis metinis Lietuvos Vyčių suvažiavimas-seimas vyks **2004 m. rugpjūčio 4-7 d.**, Crowne Plaza viešbutyje, Secaucus, NJ. Jį globos Kearny 90-ta kuopa. Suvažiavimo komiteto kopiramininkai yra Elena ir John Nakrosis. Registracijos kaina \$195 asmeniui (iki liepos 1 d.) ir \$225 asmeniui (po liepos 1 d.). Į registracijos

kainą įeina transportacija autobusu, ketvirtadienio pietūs, ketvirtadienio susipažinimo vakaras, šeštadienio vakaro banketas ir sekmadienio pusryčiai. Jaunų vyčių (iki 18 m. amžiaus) registracija yra \$80. Anksčiau atvykusiems dalyviams yra ruošiamas prieš suvažiavimą-seimą dienos ekskursija į Ellis Island, taip pat Laisvės statulą. Kaina asmeniui \$50 įskaitant pietus ir transportaciją. LV Lietuvos reikalų komiteto pirmininkas Jonas Monkus praves diskusijos būrelį apie dabartinius įvykius Lietuvoje.

Robert A. Martin, Vidurio Amerikos apygardos pirmininkas, pranešė, kad Lietuvos Vyčių žinutės, rengimų kalendorius, kuopos ir vietovės, organizacijos padaliniai, fotografijos ir įvairybės yra jau kompiuterizuotos tinklalapyje www.knightsoflithuania.com Nuo š.m. vasario mėn. pradžios jau 7,981 susidomėjusieji aplankė tinklalapį.

Uždarymo maldą sukalbėjo Ses. Johanna Shainauskas. Sekė Šv. Mišios *Our Lady of Sorrows* bažnyčioje. Po mišių valdyba susirinko Lietuvių klube vakarienei.

Ateinantį Centro valdybos posėdį numatyta šaukti trečiadienį, rugpjūčio 4 d. vakare (91-ojo siemo suvažiavimo metu) Crowne Plaza viešbutyje, Secaucus, New Jersey.

Regina Juškaitė-Švobienė

Hamiltono Kovas – senjorų krepšinio meisteris!

2004 metų ŠALFASS vyrų senjorų (35 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės surengė Detroito LSK Kovas, pirmininkaujamas Pauliaus Butkūno, š.m. kovo 27-28 d., Detroit, MI.

Varžybose dalyvavo 5 klubai: Toronto *Aušra*, Hamiltono *Kovas*, Chicagos *ASK Lituanica*, Clevelando *Žaibas* ir Detroito *Kovas*.

Šeštadienį vyko preliminarinis ratas, kuriame buvo sužaista 5 rungtynės: Detroito *Kovas* įveikė Toronto *Aušrą* 69:68. Chicagos *ASK Li-*

tuanica viršijo Hamiltono *Kovą* 60:49. D. Kovas laimėjo prieš *Aušrą* 78:60 ir *ASK Lituanica* išėjo laimėtoja prieš *Žaibą* 72:62. Tuo būdu po preliminarinio rato komandos išsiriškiavo šia tvarka: 1. *ASK Lituanica* 2-0. 2. D. Kovas 2-0. 3. H. Kovas 1-1. 4. *Žaibas* 0-2. 5. *Aušra* 0-2. *Lituanica* ir *Žaibui* aukštesnė vieta teko dėka geresnio taškų skirtumo.

Į finalinį ratą pateko pirmos 4 komandos varžytis dėl čempionato. Pirmame pusfinalyje susitiko *ASK*

Lituanica ir *Žaibas*, kur žaibiečiai nelaukai atsirevanšavo už vakarykštį pralaimėjimą, įveikdami *Lituanicą* 69:62. Antrame pusfinalyje, įtemptoje kovoje H. Kovas viršijo D. Kovą 62:59. Finale, H. Kovas nesunkiai nugalėjo *Žaibą* 62:50.

Reikia tikėtis, kad ateityje daugiau klubų "išaugins" senjorų komandas.

Kazys TREČIOKAS, gyv. Union NJ, sulaukęs 88 metų mirė gegužės 15 d. Buvo gimęs Mažučiuose, Vilkaviškio apskr. 1940 m. Lietuvoje vedė Genovaitę Petrusevičiūtę. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, kur Augsburgio pabėgėlių stovyklos ligoninėje dirbo administratorium. 1949 atvyko į Ameriką, pirmiausia gyveno Newark, NJ, o 1970 persikėlė į Union, NJ. Turėjo savo apdraudos ir kelionių biurą iki 2001 m. Buvo aktyvus LB narys, priklausė LF, karių organizacijai "Ramovė" ir kt. Šelpė našlaičius per Našlaičių Globos komitetą. Nuliūdime liko žmona Genovaitė, svainis Romas ir Laima Petrusis, gyv. Ft. Lauderdale, FL, dukterėčia Audra Kohansky, sūnėnas Albin Trečiokas ir kiti artimieji. Kazio Trečioko atminimui šeima pageidauja aukoti: Našlaičių globos komitetas – Orphan Care, 2711 W 71st. St., Chicago, IL, 60629.

39 komandos Jaunučių krepšinio pirmenybėse

2004 m. ŠALFASS jaunučių krepšinio pirmenybių, įvyksiančių gegužės 29-30 d., Toronte, vadovas Rimas Miečius pranešė, kad pagal galutinės registracijos duomenis, varžybose dalyvauti užsiregistravo 39 komandos: 18 berniukų, 10 mergaičių ir 11 mišrių.

Varžybos vyks 8-se klasėse. Pateikiame komandų skaičių kiekvienoje klasėje: berniukų B (15-16 metų) – 6; mergaičių B – 3; berniukų C (13-14 metų) – 6; mergaičių C – 4; berniukų D (11-12 metų) – 6; mergaičių D – 3; jaunučių (mišrių)

E (9-10 metų) – 5; jaunučių "molekulių" (mišrių) F (8 m. ir jaunesnių) – 6.

Komandų skaičius pagal klubus: Chicagos *ASK Lituanica* – 12; Toronto *Aušra* – 10; Detroito *Kovas* – 6; Clevelando *Žaibas* – 4; Missauga *Anapolis* – 4; Hamiltono *Kovas* – 3.

Pirmenybės vykdo Toronto Prikėlimo par. sporto klubas *Aušra*. Kontaktas – Rimas Miečius, tel.; (416) 234 0878 vakare ar (416) 234 5792 dieną; e-mail: rimmerl@sympatico.com **ŠALFASS info**

VYZAS & ASSOCIATES, P. C.

ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE
KEARNY, NEW JERSEY 07032
(201) 998 - 2211

Licensed in New Jersey and New York

*Kviečiame parenti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukos siusti:

307 W. 30th St. tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815
New York, NY 10001 el.paštas: TAUTFD@aol.com

KODIS FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

Silver Bell Baking Co.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai,
šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai.

Dalia Radžiūnas,
43-04 Junction Blvd.,
Corona, Queens, NY 11368.
Tel.: (718) 779-5156

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia skelbiame pavardes tų skaitytojų, kurie
aukojo 2002-2004 metų "Darbininko" prenumeratai
ir jų čekius gavome iki gegužės 15 d.

Po 200 dol.: Algimantas Prekeris, Staten Island, New York.

Po 100 dol.: Anthony Daukantas, Santa Monica, CA; Aurelija Stongvila Kaye, Ocala, FL; John C. Zilinsky, So. Boston, MA; Mrs. Sophia Sakalys, East Greenwich, RI.

Po 75 dol.: Liudas Normantas, Hiram, ME; Leonard W. Kapochus, Milmay, NJ.

Po 65 dol.: Isabella Ceras, Monroe Twp, NJ.

Po 52 dol.: Česl. Masaitis, Thompson, CT.

Po 50 dol.: Regina Naujokaitis, San Diego, CA; Stasė Levanas, Waterbury, CT; Jurgis Birutis, Orlando, FL; Veronica Starinskas, Belmont, MA; Irene Savickas, Worcester, MA; Zigmars Raulinaitis, Manahawkin, NJ; Walter Barkauskas, Pt. Pleasant, NJ; Joseph Aleksa, Amsterdam, NY; Kazimiera Šventoraitis, Woodhaven, NY; Mary Staniskis, Aston, PA.

Po 40 dol.: Josep Janiunas, Stradford, CT; Ant. Pocius, Elizabeth, NJ; Elena Dirmantas, Glen Cove, NY; Vida Kristolaitis, NYC, NY.

Po 35 dol.: George Sirusas, Flemington, NJ.

Po 30 dol.: Alfons Kontvis, Westminster, CA; A. Valavicius, Chicago, IL; Tadas Aleksonis, N. Falmouth, MA; Joseph Yuscavage, Manchester, NH.

Po 25 dol.: Antanas Ambraska, Phoenix, AZ; Alexander Daunys, St. Petersburg, FL; George Budzeika, Arlington Hgts, IL; Janina Cepkauskas, Brockton, MA; Julius Spakevicius, Westwood, MA; Genevieve Viseckas, Orange, NJ; John Gricius, Pennsauken, NJ; Gražina Bartkus, Richmond Hill, NY; Antanas Matulaitis, Richmond Hill, NY; Helen Petniunas, Richmond Hill, NY.

Po 20 dol.: P. Matekunas, Richmond Hill, NY.

Po 15 dol.: Irene Vildzius, Ledyard, CT.

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

.....

Aukos Kretingos Pranciškonų
"RŪPESTĖLIU"
labdaros valgyklai

Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania (Vytautas V. Miselis - prezidentas, Mathilda Milauskas, Labdaros sk. vedėja, Pittsburgh, PA) - aukojo **500 dol.;**

Liudas Normantas, Hiram, ME, - **220 dol.;**

Joseph Levonas, Jackson H, NY - **100 dol.**

Stasė Kaselis, Clemmons, NC - **50 dol.;**

Fred Lucka, Mattituck, NY - **50 dol.**

Leonard Kapochus, Milmay, NJ, - **25 dol.**

Šis "Darbininko" Nr. 6 padidintas iki 20 psl.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metinis narių susirinkimas įvyks šeštadienį, birželio 19 d. Marijos N. Pr. Vienuolyno patalpose, 600 Liberty Highway, Putnam, CT. Pradžią 10:30 v.r. š.v. mišiomis vienuolyno koplyčioje. Susirinkime bus pateikta praėjusių metų ataskaita, sudaromi ateities planai, bus prarasti rinkimai į direktorių tarybą ir kt. Pabaigoje įvyks direktorių tarybos posėdis.

Iškilmingu pokyliu š.m. gegužės 1 d. newyorkiečiai atžymėjo Lietuvos įstojimą į Europos Sąjungą. Jį surengė LB New Yorko apygardos valdyba. Pokylis vyko gražioje vietoje – Planting Fields Arboretum parko patalpose. Programą atidarė LB NY apygardos valdybos pirm. Ramutė Žukaitė. Invokaciją pasakė vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM. Kalbėjo LR gen. Konsulas Mindaugas Butkus; buvo perskaitytas LB Krašto v-bos pirm. Vaivos Vėbrautės tai progai skirtas sveikinimas; parodytas A. Stonio ir A. Metelio pagamintas neilgas filmas "Skrydis per Lietuvą" ir kt. Sekė pietų vaisės ir šokiai. Atilankė apie 200 žmonių.

Mąstyti valstybiškai, ne šališkai - įdomų Juozo Kojelio straipsnį apie lietuvių kalbos žodžių prasmės iškreipimą skaitykite 8-tame puslapyje. Laukiame komentarų.

Šis "Darbininko" Nr. 6 (28) išsiunčiamas birželio 7 d. Sekantis liepos-rugpjūčio numeris (dėl atostogų - sujungtas) išeis liepos 6 d.

Genovaitė Jankauskienė, sulaukusi 81 metų amžiaus, po ilgesnės ligos mirė savo namuose Woodhaven, NY, š.m. gegužės 23 d. Buvo pašarvota Walsh & LaBella laidojimo įstaigoje Woodhaven, NY. Atsisveikinimas įvyko gegužės 25 d. Maldas už velionę sukalbėjo kun. Vytautas Volertas, V. Atsimainymo par. vikaras. Gegužės 26 d., po gedulingų mišių V. Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth, NY, palaidota Cypress Hills kapinėse šalia savo vyro Alfonso, mirusio prieš keletą metų. Nuliūdime liko sūnus Alfonsas, duktė Irena ir du anūkai. *Ilsekis ramybėje!*

LR Generalinis konsulas New Yorke ir New Yorko Viešosios bibliotekos slavų ir baltų skyrius rengia **Laimos Sruoginytės Lietuvių literatūros antologijos pristatymą** trečiadienį, š.m. birželio 9 d. 5 val. popiet. Jis įvyks The Trustee Room, The New York Public Library, Fifth Ave. and 42nd St., New York, NY 10018.

Lietuvių Piliečių Draugija (Lithuanian Citizens Society of Western, PA) š. m. balandžio 18 d. laišku parėmė "Darbininką", atsiųsdama 500 dol. čekį. Tai labai didelė parama; tokią pat paramą "Darbininkas" yra gavęs už 2003 m. iš Lietuvių Fondo. Nuoširdžiai dėkojame LCS prezidentui Vytaui V. Miseliui, Labdaros skyriaus vedėjai Mathildai Miliauskas ir visiems draugijos nariams už labai dosnią auką ir mūsų pastangų įvertinimą. Tokia pačia suma Lietuvių Piliečių Draugija parėmė ir pranciškonų vadovaujamą "Rūpestėlių" labdaros valgyklą Kretingoje.

48-toji Lietuviškų studijų savaitė Dainavoje (Michigan valstija) šiemet bus rugpjūčio 22-29 dienomis. Apie šios savaitės, kurią rengia Amerikos ir Kanados Lietuvių Fronto bičiuliai, programą platesnė informacija bus paskelbta kitame "Darbininko" numeryje.

Dėmesio vykstantiems į Lietuvą. Norime pranešti, kad Kaune liepos 29 – rugpjūčio 1 dienomis bus *Laisvė fondo* Lietuvos filialo **studijų dienos** su pagrindine tema: "Demokratijos pamokos ateities Lietuvai".

VJ Atsimainymo parapijos žinios

Maldininkų kelionė autobusu į *National Shrine Washington DC* įvyks šeštadienį, 2004 m. spalio 23 d. Autobusus išeis nuo mūsų parapijos ir sugrįš tą pačią naktį. Kaina – 50 dol. asmeniui. Kviečiame prie šios kelionės prisidėti – dar yra tuščių vietų. Dėl daugiau informacijų skambinti diakonui Bill tel.: (718) 720-2327. Daugiau informacijų – kituose "Darbininko" numeriuose.

Memorial Day parade gegužės 30 dalyvavo ir gražus būrelis mūsų parapijiečių.

Maironio lituanistinės mokyklos 38-tos abiturientų išleistuvės įvyko šeštadienį, gegužės 22 d., Viešpaties Atsimainymo par. bažnyčioje, Maspeth, NY. Po ilgos pertraukos (nuo 1992 m.) Maironio lituanistinė mokykla sulaukė gražaus būrio diplomuotų lietuvių kalbos mylėtojų. Šiais metais lietuvių kalbos egzaminą išlaikė ir pažymėjimus gavo septyni abiturientai: Emilija Gaubaitė, Emilija Guobytė, Elena Guobytė, Agnė Sasnauskaitė, Aistė Skardžiūtė, Mantas Valiūnas ir Simona Vareikaitė. Iškilmes pradėjo kun. Vytautas Volertas, sukalbėdamas invokaciją. Toliau, mokyklos vedėjos Audrės Lukoševičiūtės pristatomi, sveikino LR gen. konsulas New Yorke Mindaugas Butkus, kuris drauge su klasės auklėtoja Kornelija Vasiliauskaite ir Audre Lukoševičiute įteikė baigimo pažymėjimus. Vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, sveikinimą perskaitė kun. V. Volertas. Kalbą pasakė parapijos klebonas kun. Paul Wood. Dar sveikino ir atminimo dovanėles įteikė: LB NY apyg. pirm. R. Žukaitė, LB Brooklyn-Queens apylinkės pirm. V. Jankauskienė, Tėvų komiteto pirm. Valdona Gaubienė. Visų mokytojų vardu su klase atsisveikino klasės auklėtoja Kornelija Vasiliauskaite. Abiturientų vardu atsisveikinimo žodį pasakė ir savo pačių sukurta metraščių mokyklai įteikė Emilija Guobytė. Oficialiajai daliai pasibaigus, visi perėjo į par. salę, kur įvyko mokyklos užbaigimo programa, mokytojų pagerbimas ir vaisės.

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

*Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJĖ KOMISIJA.*

Vyskupija švenčia Emigrantų dieną

Brooklyno Queens vyskupija šeštadienį, gegužės 8 d. buvo pavadinusi "Vyskupijos Emigrantų dieną". Tą dieną St. James Katedros-Bazilikos salėje, su savo vėliavomis – "Banners" (pasikvietus žodnų į talką, jis sako, kad "Banner" yra medžia-gos gabalas ant kurio, kas nors, parašyta) ir kita tautine atributika, išsirikiavo 22 tautas atstovaujančios poros, dauguma pasipuošę savo tautiniais drabužiais. Lietuvių "Banner", kurios žalsvame dugne – Aušros vartų Marijos paveikslas ir geltonomis raidėmis užrašas: Lithuanian Aspotolate (Lietuvių sielovada), nešė Petras Palys ir tautiniais drabužiais pasipuošusi Malvina Klivečkienė. "Banner" pagamino Vida Jan-kauskienė ir Josephine Senken.

Iš salės perėjus gatvę ir įžengus į

Katedros-Bazilikos vidų, prie procesijos prisijungė 3 vyskupai ir apie 40 kunigų. Katedra Bazilika užpildyta spalvotais veidais ir ypač margais drabužiais pasipuošusiais žmonėmis.

Vyskupijos valdytoji vysk. Nicholas DiMarzio, Ph.D., D.D. priartėjus prie altoriaus ir užėmus sostą, altoriaus šonuose sustojo 22 įvairių tautybių kunigai – sielovados vadovai. Jų tarpe ir lietuvių – kun. Vytautas Volertas. Centre – vysk. Paulius Baltakis, OFM, vysk. Ignatius A. Catanello ir Katalikų emigracijos direktorius prelatas Ronald T. Marino.

Iškilmingų Šv. Mišių auką auškojo ir atitinkamą dieną pamokslą pasakė vysk. N. DiMarzio. Mišių pradžioje visus pasveikino 22-omis kalbomis. Lietuviškai – "Labas". Pirmas skaitinys buvo skaitomas

kineitiškai, antras – lenkiškai, o evangelija – ispaniškai.

Tikinčiųjų prašymai buvo skaitomi 22-jų tautų kalbomis. Petras Palys lietuviškai skaitė: "Galybių Valdove, prašome tave dangiškos šviesos tautų ir valstybių vadams, kad visiems užtikrintų šventą apsaugą įvairiuose gyvenimo laikotarpiuose".

Mišias užbaigus ir persikėlus į didelę gražią salę, vyko neužsitęsusi programėlė. Jos metu su savo tautiniais šokiais pasirodė Kroatų šokių grupė, Ugandos ir kitų. Lietuviams atstovavo Elizabeth, NJ tautinių šokių ansamblis "Liepsna". Ansamblio 8 šokėjai, vadovaujami Rasos Apanavičienės, grakščiai sušokė "Audėjėlę", susilaukė daugiausiai plojimų.

Pasivaišinus skaniais užkandėliais ir troškulį nuraminus kavute ir kitais minkštais gėrimais, saulutei jau pakrypus vakarop, iškeliavom į namučius.

p.palys

"The Tablet" - Brooklyno-Queens vyskupijos leidžiamas savaitraštis, gegužės 15 d. laidoje gražiai aprašė šią šventę ir įdėjo vienuolika nuotraukų. Vienoje iš jų – vysk. N. DiMarzio su trimis tautiniais drabužiais pasipuošusiom "Liepsnos" ansamblio šokėjom. **Red.**

Grupė lietuvių, dalyvavusių Brooklyno vyskupijos suruoštoje Emigrantų dienos šventėje (iš k.): vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, Julija Schroeder, Petras Palys, Constance Nehwadvich, kun. Vytautas Volertas ir Malvina Klivečkienė

Knygos - geriausia dovana

“Darbininko” administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2004-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
“Darbininkui”:
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

Oskaro Koršunovo spektaklis

ROMEO and JULIET

įvyks š.m. birželio 11,12,14 ir 16 d. 7:30 val. vak.
birželio 13 d. - 2:00 val. popiet

Yale University Theater
222 York St. New Haven, CT

International Festival of Arts and Ideas
(www.artidea.org)

Kalba – lietuvių su angliškais parašais virš scenos.

Spektaklio trukmė - trys valandos.

Bilieto kaina – 30 dol., perkant iš Arts and Ideas New Haven

Box Office, New Alliance Bank, 195 Church St.
perkant telefonu, prie bilieto kainos
reikia pridėti 2.50 dol

Dėl informacijos prašom skambinti
Tel.: 1-888.ART.IDEA. (1-888-278-4332)

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

Non-Profit Org.

U. S. Postage

PAID

BROOKLYN, N.Y.
Permit NO 5417

RETURN SERVICE REQUESTED